РЕСПУБЛИКАМИЗДА 500.000 ТОННА ТАЙЁР!

ҲАММА ПАХТА ТЕРИМИГА!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 189 (2907). | Шанба, 26 сентябрь 1964 йил. | БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

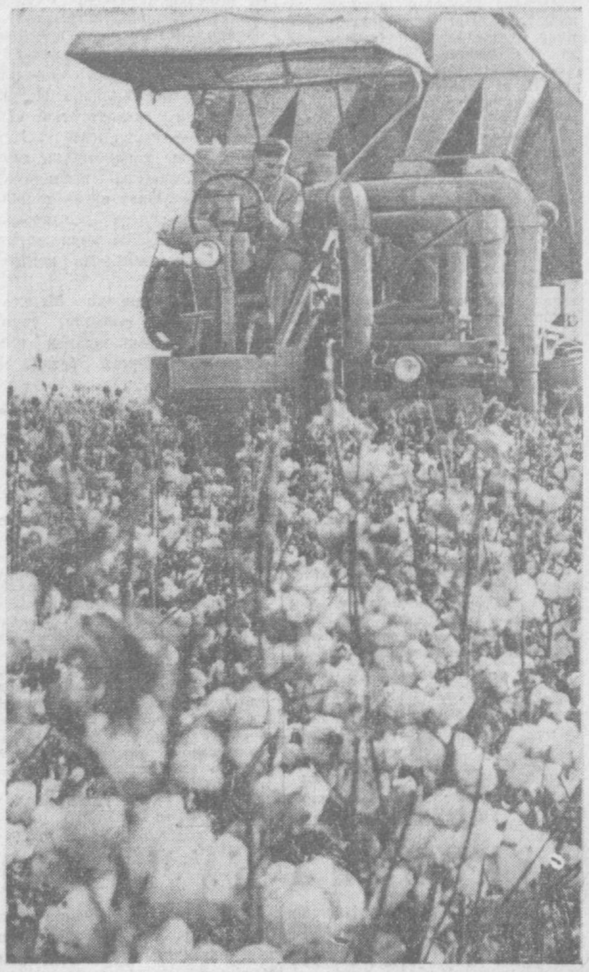

ПАХТА МАЙДОНИ—МАРДЛАР МАЙДОНИ!

Оққўрғоннинг поёнсиз «оқ олтин» далалари ҳар қачонгидан ҳам файзли бугун. Қуёш зарҳалларин эмган чаноқларда қайнаб турган оппоқ нуқралар жилоланиб кўзларни қувонтиради. Гўё у: «мен сенинг фахрингман, ифтихорингман, тинчлигингман, бойлигинг, номус-орингман, йил бўйи тўккан юрак қўринг, манглай терингнинг мевасиман, кел жанговар сафга кир, мени тезроқ, созроқ териб ол!» деб бағрига чорлаётгандай!

Тани-жони соғ бўлган, «оқ олтин» ишқи билан ёнган қайси бир деҳқон, қайси бир механизатор шу жанговар сафдан четда қолгиси келади?! Уз ватанпарварлик бурчини садоқат билан ўтаётган, суяги пахтазор ичида қотиб, шу касбини шарафлаётган нуроний ота-оналар бугун далада! Мард бўлиб майдонга отилган, белни бойлаб ўзни шайлаган ака-укалар далада! Бири-бирига шогирд, бири-бирига устоз, қўллари чевар опа-сингиллар бугун далада. Шаҳарлик биродарлар ҳам; «ўртоқ пахтакор, ҳозир қўл қовуштириб ўлтирадиган фурсат эмас, ҳар дақиқаси олтин билан тенг бу дамларнинг. Сенга ҳамкормиз», деб саҳий пахтазор қучоғига отланишган.

Ҳамманинг эътибори фикри-ёди битта ягона мақсадга қаратилган. «Отни эртароқ қамчилайлик, — дейишади улар. — Худди ўтган йилги сингари областимиз улкан карвонига бош бўлиб, манзил пештоқига биринчилар қатори ол байроғини тикайлик, серқуёш республикамизнинг қирчиллама қирқ йиллик тўйини тоғ-тоғ зар ҳадяси билан кутиб олайлик!».

Уз колхози, совхози обрўсини, бошқарма-ю, областнинг шарафи-шонини кўзлаган чин пахтакорнинг юрак сўзлари бу.

Бошқармада бутун куч, «зангори кема»лар йиғим-теримга сафарбар этилган. Колхоз ва совхозларда белга этак тутганларга, қадоқ қўллари билан қудратли агрегатлар рулини бетиним бураётганларга, турнақатор прицепларда Ватан омборларига олтин-зар ташиётганларга — бир сўз билан айтганда пахтамиз, деб жон куйдираётганларга катта ғамхўрлик қилинмоқда. Уларга ҳамма қулай иш шароитлари яратиб берилган. Моддий манфаатдорлик пахтазор қаҳрамонларининг бир ғайратига ўн ғайрат қўшиб юборган. Шунинг учун ҳам Оққўрғонда пахта тайёрлаш суръати кундан-кунга ошиб боряпти. Утган куни йиллик планга нисбатан 1,62 процент миқдорида пахта тайёрлаган оққўрғонликлар кеча эл хирмонига 2,5 процентга етказиб зар тўкишди. Машина терими юзасидан берилган топшириқнинг бажарилиши бир кун ичида 4 процентга кўпайди.

Оққўрғонлик азаматлардан ўрнак олаётган Калинин бошқармаси ва Юқори Чирчиқ пахтакорлари ҳам бир ёқадан бош чиқариб ишлашиб, тобора олға интилишаяпти. Ҳар иккала бошқармада ҳам шу кеча-кундузда икки, ҳатто икки ярим процентга етказиб пахта тайёрланаяпти.

Йўқ, ҳали бу сўнгги чегара эмас, ҳозир йиғим-теримда ҳал қилувчи зарбдор кунлар бошланди. Агар ер қуруқ, кун иссиқ — деҳқон учун энг ғанимат дамларда икки ярим, уч процентдан ошириб пахта тайёрлай олмаган хўжалик кейинчалик доғда қолиши турган гап.

Хўш, оққўрғонликлар, Калинин бошқармаси ва юқори чирчиқликлар кундан-кунга отни қамчилаётган эканлар, манзилга эртароқ етиш учун барча зарур тадбирларни амалга ошираётган эканлар, терим машиналарининг унумли ишлашини таъминлаб хирмонга барака киритаётган эканлар, нима учун бекободлик ва бўкаликлар, ўртачирчиқлик ва янгийўлликлар ҳамон орқада судралишяпти?! Уз мусобақадошларидан, ҳамкасбларидан орқада қолишяпти?! Бунинг сабаби бор. Ана шу бошқармаларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари йиғим - теримга пухта тайёргарлик кўришни таъминлай олмадилар. Этак, қопқанор, хирмон, торози вақтида тахт қилинмади. Энг муҳими терим машиналари ва унинг капитанлари шай бўлиб турмади. Дефолиация жуда кечиктириб сифатсиз ўтказилди. Ана шуларнинг ҳаммаси йиғим-терим суръатининг ошишига салбий таъсир қилмоқда.

Наҳотки бу бошқармаларда ҳалигача бир кунлик ўсиш бир ярим процентга етмаётган бўлса! Бунга бефарқ қараб бўлмайди, бунга тоқат қилиб бўлмайди. Бошқарма ва колхоз-совхозларнинг раҳбарлари буни ҳеч қачон унутмасликлари керак!

Сентябрь якунланаяпти, октябрь ойи бошланиш арафасида. Наҳотки шу кунгача областимизда пахта тайёрлаш йиллик плани ўн процентга ҳам етмаган бўлса! Ахир ўтган йили шу вақтгача қарийб 20 процентга яқин «оқ олтин» эл хирмонига тўкилган эдику. Наҳотки ер билан осмонча бўлган ана шу фарқнинг мағзини чақиб кўрмасак!

Эндиликда баҳона ахтаришга, ноўрин сабабларни рўкач қилишга ҳеч қандай ўрин йўқ. Чунки областимизнинг ҳамма колхоз ва совхозларида ҳам зиммага олинган социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил бор. Пахта барча пайкалларда чаман бўлиб очилиб ётибди. Энди ҳамма гап меҳнатни тўғри ташкил қилишда, интизомни мустаҳкамлашда, юрагида ўти, билагида кучи бор ҳар бир кишини теримга сафарбар этабилишда қолган. Лозим топилган майдонларда қайта дефолиация ўтказиб, ғўза баргларини тез тўкдириб «зангори кема»ларнинг икки сменада бетўхтов ишлашини таъминлашда қолган.

Бошқармаларнинг ва колхоз, совхозларнинг раҳбарлари эл-юрт олдида, партия ва Ватан олдида берган ваъдаларини унутмасликлари лозим, Республикамиз юбилейигача пахта тайёрлаш давлат планини бажариб ёруғ юз билан рапорт берамиз, деган аҳди-паймонларининг уддасидан чиқиш учун барча зарур чораларни кўришлари керак.

Оққўрғонликлар сингари пахтазор қаҳрамонларига ғамхўрликни кучайтиришлари, барча моддий ва маданий шароит яратиб бериб ҳалол меҳнатга руҳлантиришлари, шу йўл билан пахта тайёрлаш суръатини кундан-кунга оширишни таъминлашлари лозим.

Пахтакор ўртоқлар, қани жанговар сафга! Йиғим-теримга қатнашмаган бирон киши ҳам қолмасин. Шундай ғайрат ва шижоат билан, матонат билан меҳнат қилайликки, 315 минг тонналик улкан хирмонимизнинг қадди эртароқ тиклансин!

МАШЪАЛЛАР ДАЛАСИДА

ФОТОРЕПОРТАЖ

Пахтазор қуёш билан бирга уйғонди. Самодаги беҳисоб юлдузлар каби порлаб турган пахтазор денгизида «зангори кема»лар суза бошлади. Қуёш уфқдан кўтарилгани сайин иш қизий бошлади. Мана, Сиддиқ Женов бошқараётган машина пайкал чеккасида турган прицепларга яқинлашиб келяпти. Сиддиқ ака агрегатини прицепга яқин келтириб тўхтатдида, ричагни босди. Баҳайбат бункер оҳиста кўтарилди. Прицепга «оқ олтин» шалоласи қуйилди. Биз шу қулай муддатдан фойдаланиб Сиддиқ акани гапга тутдик:

— Бу йилги мўлжалингиз қандай?

— Аввалига «70 тоннадан оширарманов» деб турган эдим. Қарасам, пахта жуда бўлиб берган. Буни қаранглар, — у пайкалга ишора қилди. — ҳавасга терасан, ҳавасга. Энди юз тоннага етказиш ниятим бор.

— Ҳозир сиз пахта терган жойларни айланиб чиқдик. Ерга бирор қисим ҳам пахта тўкилмапти. Бунинг сири нимада?

— Ҳеч қанақа сири йўқ. Аввалambор деҳқонлар ғўзани машинабоп қилиб ўстиришган. Дефолиация жуда кўнгилдагидек бўлди. Машина қайтадиган майдончалар кафтдек қилиб текисланди. Агрегатим бетиним ишлаб турибди. Шпинделларни вақти-вақти билан тозалаяпман. Шунинг учун ҳам пахта ерга тўкилмаяпти.

Бутун мамлакатимизга донг таратган машъал хўжалик Юқори Чирчиқдаги «Политотдел» колхозининг азамат пахтакорлари бугун ана шундай ишлашаяпти. Уларнинг юраги «оқ олтин» ишқи билан уряпти. Ҳар бир минут улар учун ғанимат. Хирмоннинг бир баракасига ўн барака қўшаётган лафзи ҳалол механизаторлар ҳам, этак-этак, қанор-қанор «оқ олтин» тераётган мард колхозчилар ҳам ғанимат дамларнинг ҳар дақиқасини зое кетказмасликка ошиқишяпти.

«Зангори кема»лар ишлаётган бир пайкалда колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Хван Ман Гимни учратиб қолдик.

— Ўтган куни машина терими бошлаб юбордик. Кеча бешта машина ишлаган эди. Бугун 7 та ишлаяпти. Эрта-индин мавжуд 30 та машинамизнинг ҳаммаси пайкал оралаб кетади. Машина жонимизга оро киряпти. Шу туфайли кунига топширган пахтамиз 2,5 процентга яқинлашиб қоляпти. Машиналарнинг ҳаммаси ишга тушиб кетгач, ҳар куни пунктга тўрт-беш процентдан пахта жўнатамиз, — деди у.

Раисга ҳосилдорликка тааллуқли саволлар бердик. У айниқса «III Интернационал» участкасида ҳосилдорлик ошганини айтди. Собиқ «III Интернационал» колхози «Политотдел»га қўшилмасидан илгари гектар бошига атиги 16 центнердан пахта олган эди. Машъал политотделчилар бу участкага алоҳида эътибор билан қарадилар. Мана энди участка далаларида ҳосил шундай бўлиб бердики, кўриб кўз қувонади. Ҳозир участка пахтакорлари 35-40 центнерни мўлжаллаб турибдилар.

— Бу ерлар, — деди Хван Ман Гим машиналар ишлаётган пайкални кўрсатиб. — Абдулла Абдураҳмонов бригадасига қарашли. Азаматлар «пландаги 40 ўрнига камида 45 центнердан хирмон кўтарамиз» дейишяпти. Уларга ишончим комил. Ахир ҳар йили ҳам ўз сўзларининг устидан чиқишяпти-да. Колхозимиз бўйича йиллик планни юбилейгача албатта ошириб бажарамиз...

Фотомуҳбиримиз А. Абалян мана бу суратларни шу колхоз далаларида олди. Чапдаги суратда терилган пахта махсус транспортёр ёрдамида қоп-қанорсиз ташиш прицепига юкланаяпти. Ўртадаги суратда эса моҳир механизатор Сиддиқ Женовни кўриб турибсиз. Ўнгдаги суратда у бошқараётган машина «оқ олтин» термоқда.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.

ЯРИМ МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА ТАЙЁР

Яқинлашиб келаётган юбилейни муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўраётган Ўзбекистон пахтакорлари дастлабки «салмоқли» маррани эгалладилар. Далалардан тайёрлов пунктларига ярим миллион тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

Ўтган йиллдаги каби шу кунларда Фарғона области колхоз ва совхозлари йиғим-теримда олдинда бормоқдалар. Улар ўз далаларидан бир юз эллик минг тонна пахта териб, ҳозирдаёқ давлат планининг учдан бир қисмини бажариб қўйдилар.

Фарғоналиклар эришган муваффақиятнинг асосий сабабларидан бири—пахта териш техникасидан ишнинг кўзини билган ҳолда фойдаланганликдир. Областда машина терими топшириғининг бешдан бир қисми бажарилди. Фарғона деҳқонлари ана шу кўрсаткич билан ҳам ўз мусобақадошларини орқада қолдирдилар.

Ҳосилни йиғиб олиш суръати жиҳатидан Андижон пахтакорлари иккинчи, Қашқадарё меҳнаткашлари учинчи ўринни эгаллаб турибдилар. (ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси, область пахта, луб тайёрлаш тресги ва область статистика бошқармаларининг 1964 йил сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида пахта териш ва давлатга топширишда энг юқори кўрсаткичларга эришганларни кўчма Қизил байроқ билан мукофотлаш ҳақидаги таклифларини кўриб чиқди. Қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини **Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига** (бошқарма бошлиғи **М. Убайдуллаева,** партия комитетининг секретари **Н. Қирғизбоев,** комсомол комитетининг секретари **У. Тўхтаев** ўртоқлар) беришга қарор қилинди. Бошқарма сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида 1094 тонна ёки йиллик планнинг 7,68 проценти миқдорида пахта терган ва давлатга сотган. 7 тонна, ёки планга нисбатан 0,6 процент миқдорида машина билан пахта терилган.

Кўчма Қизил байроқ **«Бўка» совхозига** (директори **М. П. Живодёров,** партия комитетининг секретари **Н. С. Ким,** ишчилар комитетининг раиси **А. Қозоқбоев,** комсомол комитетининг секретари **Д. Аминов** ўртоқлар) берилди. Совхоз давлатга 334 тонна, ёки йиллик планга нисбатан 6,94 процент миқдорида пахта сотган. 94 тонна, ёки планга нисбатан 4,09 процент миқдоридаги ҳосил машина билан терилган.

Область партия комитети ва область ижроия комитети Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси ва 1-«Оққўрғон» совхозининг пахтани машина билан теришни яхши ташкил этганликларини қайд қилди.

• • •

Область партия комитети ва область ижроия комитети давлатга сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари, картошка, мева ва узум сотишни кейинги ўн кунлик якунларини кўриб чиқиб, область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини **Бўка бошқармасига** (бошқарма бошлиғи **И. Юнусов,** партия комитетининг секретари **Т. Ражабов,** комсомол комитетининг секретари **С. Муталов** ўртоқлар) бериш ҳақида қарор қилди. Бошқарма сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида йиллик планга нисбатан 20,7 процент миқдорида маҳсулот сотиб, йиллик планни 58,9 процент бажарган.

Кўчма Қизил байроқ **«Бўзсув» совхозига** (директори **Мусакаримов,** партия комитетининг секретари **Кондратюк,** ишчилар комитетининг раиси **Аненко** ўртоқлар) берилди. Совхоз сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида давлатга 325 тонна, ёки йиллик планга нисбатан 12,3 процент миқдорида сабзавот, полиз, экинлари маҳсулоти, картошка, мева ва узум сотган.

Область партия комитети ва область ижроия комитети Юқори Чирчиқ ва Калинин бошқармаларининг давлатга сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари, мева ва узум сотишда яхши ишлаганликлари қайд қилинди.

Шунингдек Калинин бошқармасидаги «Коммунизм», «Правда», Калинин номли, Ильич номли, «Тошкент» совхози, «Садвинконсерв» бошқармаси, Бўка бошқармасидаги «Гулистон», Тельман номли, Охунбобоев номли, Ҳамза номли, Юқори Чирчиқ бошқармасидаги Жданов номли, Карл Маркс номли колхозларнинг яхши ишлаганликлари ҳам қайд қилинди.

Энг яхши бригадирлар, механизаторлар, мутахассислар, колхозчилар, совхоз ишчилари, хизматчилар ва тайёрлаш ташкилотларининг ходимларини мукофотлаш учун Бўка бошқармаси ихтиёрига 250 сўм ва «Бўзсув» совхози дирекциясига 150 сўм пул ажратилди.

ОБЛАСТИМИЗ БОШҚАРМАЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устунда бошқармалар, иккинчи устунда бир кунлик ўсиш, учинчи устунда мавсум бошидан бери, тўртинчи устунда бир кунлик машина терими, бешинчи устунда мавсум бошидан бери машина терими ва олтинчи устунда дефолиация.

Калинин	2,07	14,46	3,83	6,08	133,5
Оққўрғон	2,53	11,68	3,04	9,87	98,3
Бекобод	1,21	10,45	0,93	3,22	51,3
Юқори Чирчиқ	1,89	10,14	0,94	1,80	116,7
Бўка	1,40	9,81	1,14	3,54	63,6
Ўрта Чирчиқ	1,32	9,12	1,10	2,55	60,0
Янгийўл	1,22	8,79	0,35	0,43	55,3
Область бўйича	1,59	10,15	1,46	4,33	69,2

КУНИГА 5-6 ПРОЦЕНТДАН

Шу кунларда 2-«Оққўрғон» совхози далаларига борсангиз пахтазорларда «зангори кема»ларнинг жавлон уриб сузиб юрганини кўрасиз. Айниқса 4-бўлим пахтакорлари ҳар соат, ҳар минутдан унумли фойдаланмоқдалар. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш мақсадида меҳнат қилаётган бўлим ишчилари ҳар куни йиллик планга нисбатан 5-6 процент миқдорида «оқ олтин» топширмоқдалар.

— Бундай юқори кўрсатгичга эришишимизнинг сабаби пахта териш машиналарининг мўъжизасидир, — дейишади моҳир механизаторлар.

Совхознинг мазкур 4-бўлим пахтакорлари (раҳбарлари Адаменко, Толипов ўртоқлар) октябрь ойининг биринчи ўн кунлигида йиллик пахта топшириш давлат планини бажаришга аҳд қилганлар.

У. РАҲИМОВ.

КАРЛ МАРКС — I ИНТЕРНАЦИОНАЛНИНГ ИЛҲОМЧИСИ ВА ТАШКИЛОТЧИСИ

ХАЛҚАРО ИШЧИЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Пролетариатнинг биринчи оммавий революцион ташкилоти — I Интернационал (Халқаро Ишчилар Жамияти)нинг ташкил этилганига шу йил 28 сентябрда 100 йил тўлади. Илмий коммунизм асосчилари — Карл Маркс ва Фридрих Энгельс бу ташкилотнинг асосчиси ва доҳилари эди.

I Интернационал марксизмни ёйиш ва ишчилар ҳаракатини социализм билан қўшишда катта роль ўйнади. У К. Маркс ва Ф. Энгельснинг пролетар партияси тузиш учун олиб борган курашларининг муҳим этапини ташкил этади. «Биринчи Интернационал (1864—1872 йиллар).— деб ёзган эди В. И. Ленин,—ишчиларни капиталга қарши революцион ҳужум қилишга тайёрлаш учун халқаро ишчилар ташкилотига пойдевор солди».

Халқаро ишчилар ҳаракати худди ана шу жамиятда биринчи марта марксистик назарияни эгаллай бошлади. I Интернационалда пролетар партияларининг ташкилий асослари ва уларнинг интернационал алоқаларининг формалари ва ягона революцион тактика ишлаб чиқилди, пролетар интернационализми принциплари ҳаётда синаб кўрилди.

I Интернационал XIX асрнинг 50—60 йилларида Ғарбий Европа мамлакатлари ва Америка Қўшма Штатларида рўй берган иқтисодий ва сиёсий ривожланиш тақазоси билан дунёга келади.

I Интернационал — Халқаро Ишчилар Жамияти 1864 йил 28 сентябрда Лондондаги Сент-Мартинс-холл биносида, поляк халқига хайрихоҳлик билдириш мақсади билан ўтказилган катта халқаро йиғилишда ташкил қилинади. Бу йиғилишга турли мамлакатларнинг Лондонда яшаётган революцион эмигрантлари вакиллари, шунингдек немис, итальян ва бошқа миллат ишчилари чақирилган эди. Йиғилиш Халқаро Ишчилар Жамиятини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилади. Немис революцион ҳаракатининг атоқли арбоби сифатида президиумдан жой олган Маркс янги ташкилот Кенгашига, сўнгра эса программ ҳужжатлар тузиш учун ажратилган торрок доирадаги комитетга ҳам сайланади.

I Интернационал Маркснинг катта таъсири туфайли, ўзининг биринчи қадамлариданоқ илмий коммунизм байроғи остида майдонга чиқди.

Карл Маркс I Интернационалнинг чинакам юраги, ғоявий доҳиси ва ҳақиқий ташкилотчиси эди. Аслини олганда у I Интернационалнинг раҳбар органи — Бош Кенгашнинг бошида турган. Фридрих Энгельснинг ёзишича, Лондондаги Сент-Мартинс-холл биносида Интернационалга асос солган халқаро ишчилар йиғилишида нималар рўй бераётгани ва нима тузиш лозимлигини равшан тушунган яккаю-ягона киши Маркс бўлган. 1848 йилдаёқ бутун жаҳонга «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган чақириқни ташлаган ҳам ана шу буюк инсон эди.

Коммунистлар Союзида (1847—1852) эканликларидаёқ пролетар партияси учун кураш бошлаган илмий коммунизм асосчилари Маркс ва Энгельс ўз гениалликлари туфайли халқаро ишчилар ҳаракатининг моҳиятига тушуниб етиб, унинг оламшумул-тарихий ролини таърифлаб бердилар. Шу билан бирга улар, барча меҳнаткашларни озод қилишга қаратилган ғолибона курашнинг ғалабасини таъминловчи бу ҳаракат ривожининг ғоявий ва ташкилий принципларини тўғри белгилаб бердилар.

Маълумки, Интернационал ташкил қилиниш арафасида Европа ва Американинг курашаётган ишчилар синфи ҳам ғоявий, ҳам ташкилий жиҳатдан пароканда эди: майда буржуа хаёлий социализмининг турли-туман мактаби ва секталарининг вакиллари ишчилар номидан ваъзхонлик қилларди: либерал таслимчилар ва ўта радикал анархистларнинг суянган тоғлари бўлмиш Прудон, Лассаль, Бакунин ва сохта революцион ғояларнинг бошқа жарчилари ҳам шу ишчилар ҳаракати саҳнасида ўралишиб юрардилар. Ана шундай шароитда курашчилар сафини ҳақиқатан ташкилий мустаҳкамлай оладиган, уни йўл адашишдан сақлаб, синфий курашнинг аниқ йўлига солиб юборадиган бирдан-бир тадбир кенг қанот ёзиб келаётган ишчилар ҳаракатини илмий коммунизм билан қўшиш эди.

Шахс олдида таъзим қилиш ва ҳарқандай «шахсга сиғиниш»ни қатъий рад этган Маркс ва Энгельс ўз сафдошлари билан ҳамкорликда илмий коммунизм ва меҳнаткашларнинг қардошларча бирдамлиги принциплари асосида ишчилар синфи халқаро ташкилотининг фундаментини қурдилар.

I Интернационалда Маркс ва Энгельс ишчилар синфини объектив вазиятни назарда тутувчи реал сиёсатга ўргатдилар. «Сўл» ваъзхонлик, волюнтаризм ва сохта революционликни қатъий фош этдилар. Улар майда буржуа хаёлий социализмига қарши муросасиз кураш олиб бориб, Европа пролетариатини бу социализмнинг халокатли таъсиридан қутқаришга, меҳнаткашларни илмий коммунизмга яқинлаштиришга ҳаракат қилдилар. Бу процесс қадам-бақадам I Интернационалнинг конгрессидан конгрессигача ривожланиб, мустаҳкамланиб борди. Француз ишчилар оммасининг прудонизмнинг майда буржуа позициясидан қайтганлиги Женева (1866 йил), Лозанна (1867 йил) ва Брюссель (1868 йил) конгресслари резолюциясида ўз ифодасини топди: лассалчиларнинг мағлубияти ва Германия социал-демократик ишчилар (эйзенахчилар) партиясининг тузилганлиги, Бакуниннинг майда буржуа анархизми ҳам ғоявий, ҳам ташкилий тормор келтирилгани Интернационалнинг Базель (1869 йил) конгресси, Лондон конференцияси (1871 йил) ва Гаага конгрессида (1872 йил) маълум бўлади.

Халқаро Ишчилар Жамиятига раҳбарлик қилган даврида Карл Маркснинг фикри-зикрини банд этган энг муҳим масалалардан бири коммунизм учун курашни назарий асослаш масаласи бўлди. Айни 60-йилларга келиб, у уч томлик «Капитал» қўлёзмасининг янги вариантини тугаллайди. 1867 йилда, яъни Интернационал фаолияти авж олган бир пайтда «Капитал»нинг биринчи томи босилиб чиқади. Революцион ишчилар ҳаракатининг назарий фундаменти бўлган бу асарда илмий коммунизм жуда чуқур ва ҳартомонлама асослаб берилган эди. Ана шу классик асар ҳақида Энгельс шундай деб ёзган эди: «Ер юзида капиталистлар билан ишчилар яшай бошлагандан буён ҳозиргача ишчилар учун бизнинг олдимизда турган китоб сингари аҳамиятга эга бўлган битта китоб ҳам пайдо бўлгани йўқ...!»

Карл Маркс ишчилар синфининг назарий савияси даражасини, унинг алоҳида олинган айрим мамлакатлардаги аҳволини ҳисобга олиб, Халқаро Ишчилар Жамиятида илмий коммунизм ғояларини пропаганда қилишнинг энг мақбул формаларини қидириб топарди, Интернационалнинг нашр этиладиган муҳим ҳужжатларини тайёрлашда актив қатнашарди. Интернационалнинг таъсис манифести, унинг вақтли устави, жуда кўп резолюция, баёнот, инструкция ва манифестлар каби асосий ҳужжатлари Маркснинг қўлидан чиққан.

«Таъсис манифести» ва Уставдан иборат икки ҳужжатда Маркс шундай программа тузиб бердики, у «Европа ва Америкадаги ишчилар синфининг жангга қобилиятли барча кучларини битта буюк армия қилиб бирлаштиришга» (Ф. Энгельс) муваффақ бўлди.

Ишчилар синфининг тарқоқ отрядларини ташкилий жиҳатдан бирлаштириш ниҳоятда мураккаб вазифа ҳисобланарди. Маркс томонидан ёзилган вақтли Уставда турли мамлакатлар ишчилар синфининг қардошларча иттифоқи зарурлиги тўғрисидаги фикр зўр куч билан қайд қилинган эди. Бироқ ишчилар ҳаракатини ташкил этишнинг конкрет йўлларини аниқлаш вақтида Марксга турли мамлакатларда вужудга келган ҳаракат формаларини ҳисобга олишга тўғри келди — Интернационални илгаритдан мавжуд ташкилотларга қарама-қарши қўйиб бўлмасди. Шу сабабдан унга кирган ишчи жамиятлари қардошларча ҳамкорликнинг мустаҳкам иттифоқига бирлашиш билан бир вақтда, ўз ташкилотларининг даҳлсизлигини сақлаб қолдилар. Ана шу принципларни амалга ошириш революцион ташкилотларни: Англия, Франция, Германия, АҚШ, Польша, Италия, Швейцария, Дания вакилларини Халқаро Ишчилар Жамияти доирасида бирлаштириш имконини берди. Худди мана шу мақбул формагина Интернационалнинг Европа ва Америка ишчиларининг жанговар кучларини ягона улуғ армияга бирлаштиришдек асосий вазифасига жавоб бера оларди.

Биринчи Интернационалда Россияда марксизмнинг ёйилишига сезиларли таъсир кўрсатган рус секцияси ҳам ўз муносиб ўрнини эгаллаган эди.

Маркс ва Энгельс ҳамда уларнинг сафдошлари Интернационалнинг дастлабки программ ҳужжатларида асос солинган илмий коммунизм ғояларини ривожлантира бориб, ишчилар синфини маърифатли қилдилар ва уюштирдилар. «Маркс турли мамлакатлардаги ишчилар ҳаракатини бирлаштириб, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — пролетарча бўлмаган, марксизмдан бурунги турли формадаги социализм оқимларини (Мадзини, Прудон, Бакунин, инглиз либерал тред-юнионизми, Германиядаги лассалчилик руҳида ўнгга оғишлар ва ҳоказоларни) биргалашиб иш кўриш йўлига солишга тиришиб, шу секта ва оқимчаларнинг барчасининг назарияларига қарши курашиб, турли мамлакатлардаги ишчилар синфи олиб борадиган пролетарча курашнинг ягона тактикасини вужудга келтирди».

Маркс ва Энгельс пролетар ҳаракатининг назария ва тактикасини ишлаб чиқиб, ишчилар синфи қўлига ўз озодлиги учун кураш қуролини тутқаздилар. Ўшандан бери орадан роса 100 йил ўтди. Аммо доимо ўткир, ҳамиша порлаб турувчи бу қурол ҳозир ҳам ишчилар синфига садоқат билан хизмат қилмоқда.

I Интернационалнинг Маркс ва Энгельс таърифлаб берган ва Владимир Ильич томонидан ҳар томонлама ривожлантирилган асосий принциплари бугунги кунда марксизм-ленинизм революцион хулосаларини ижодий қўлланиб ва ривожлантириб келаётган халқаро коммунистик ҳаракатда яшамоқда ва ғалаба қилмоқда.

Карл Маркс ташкилотчиси ва илҳомчиси бўлган I Интернационалнинг васиятларига содиқ коммунистлар ўз сафларининг жипслиги учун тинмай курашмоқдалар. Коммунистик ва ишчи партиялари вакиллари Москва кенгашида 81 марксистик партия томонидан қабул қилинган Баёнотнинг қуйидаги сатрлари бунинг ёркин исботидир: «Социалистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларнинг, халкларнинг жипслиги, бирлиги, уларнинг марксизм-ленинизм таълимотига содиқлиги ҳар бир социалистик мамлакат ва умуман сациалистик лагерь кучининг ва енгилмаслигининг манбаидир».

Т. НАЖМИДДИНОВ.

РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

ШИФОБАХШ МАКОН

Мен Иттифоқимиздаги жуда кўп санаторийларда ҳузур қилиб дам олганман. Бу йил «Чинобод» санаторийсида ҳордиқ чиқардим. Беморларга кўрсатилаётган иззат ва ҳурматни кўриб ғоят қувондим.

Бемор учун энг зарур ва энг фойдали дори-дармон — ширин сўздир. Санаторий ходимлари ана шу бебаҳо дори —ширин сўзликни касб қилиб олишган.

Бундан ташқари санаторийда хилма-хил лаззатли таомлар, кўнгилни ҳуш этувчи турли хил ўйинлар, хуллас маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳамма жиҳатдан ўрнига қўйилган. Айниқса медицина хизмати кўрсатиш намунали ташкил этилган. Бу ердаги врачлар, ҳамширалар ҳар доим атрофингизда парвона. Улар сиз билан суҳбатлар қуришади, саломатликнинг гарови бўлган тозалик ҳақида маслаҳатлар беришади. Буларнинг ҳаммаси беморларнинг тезда соғайиб дарддан мусаффо бўлиб кетишига катта ёрдам бераяпти. Хуллас санаторийда беморлар учун ҳамма шарт-шароит муҳайё этилган. Бундан ҳамма мамнун бўлиб қайтяпти.

В. ҒАФФОРОВА.

ҚАРОВСИЗ КЎЧАЛАР

«Коммунизм» колхози Калинин районининг хушманзара ерига жойлашган. Колхоз қишлоқлари йил сайин обод бўлиб боряпти. Дала меҳнаткашларининг маданий турмуш шароити ҳам тобора яхшиланмоқда.

Колхоз маркази, айниқса, ҳавасингизни келтиради. Бу ердаги кафтдек асфальт кўчалар, гулзорлар хиёбонлар, шинам уйларни кўриб, шаҳардан фарқ қилолмайсиз.

«Коммунизм» колхози аслида икки хўжаликнинг бирлашишидан ташкил топган. Бу колхозлар оралиғидаги масофа қарийб 6 километрга боради. «Бешқўрғон», «Қулобод» қишлоқлари ҳам ана шу икки участка оралиғига жойлашган. Кўпчилик колхозчилар шу қишлоқларда яшашади. Лекин, кўнгилнинг бир томонини хира қилиб тургани ҳақида гапирмоқчимиз.

Участкаларни бир-бири билан боғлаб турган кўчалардан қишда ҳам, ёзда ҳам юриш амри-маҳол. Йўл азобидан нолиб колхоз правлениесига ҳам, қишлоқ ва район советларига ҳам бир неча бор арз қилдик. Аммо ҳеч ким бу ҳақда ўйлаб ҳам кўрмаяпти. Билмадик, талабимиз қачон инобатга олинаркин?

М. БОЙМИРЗАЕВ,
В. АБДУРАҲИМОВ,
А. РАЗЗОҚОВ.

ЮБИЛЕЙ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ПОЕЗД КЎПРИКДАН ЎТДИ

Машиналар турна қатор тизилишиб, белгиланган манзилга ошикишади. Тўсатдан кўча ҳаракати тапатақ тўхтайди. Олдинда йўл берк. Поезд ўтмоқда! То йўл очилгунча кутмасликнинг иложи йўқ. Ҳаш-паш дегунча кўчада машиналар тиқилишиб кетади.

Бундан ярим йилча илгари пойтахт Карл Маркс кўчасининг медицина институти яқинидаги қисмида шу манзарани кўриш мумкин эди. Энди ундай бўлмайди. Газетамизнинг шу йил 31 май сонида бу ерда ер ости кўчаси ва поезд ўтадиган кўприк қурила бошлагани ҳақида хабар қилинган эди.

Бинокорлар илк муваффақиятни қўлга киритдилар. «Таштрансспецстрой» трестининг меҳнатсевар бинокорлари кўприкни қуриб битказдилар. Поездлар кўприк устидан қатнай бошлади! Унинг лойиҳасини «Ташгипротранс» институтининг ўртоқ Н. Жалилов раҳбарлигидаги мутахассислари ишлаб чиққанлар. Кўприкнинг узунлиги 54 метр, ундан 3 та йўл ўтган. Тошкентдаги 1 ва 2-темир-бетон буюмлари заводлари зарур конструкциялар етказиб беришди.

Кўча қурилиши ҳам тезлаштириб юборилди. Ҳозир бу ерда бўлган киши унинг йирик қурилиш майдонига айланиб кетганлигини кўради. Экскаваторлар, бульдозерлар, ағдарма юк машиналари, темир-бетон конструкциялар ортиб келаётган махсус автомобилларда бир нафас тиним йўқ. Узунлиги 600, кенглиги 37 метр бўладиган бу кўча шу кунларда темир-бетон билан қопланмоқда. Ҳа, демай кўчадан автомашиналар қатнай бошлайди.

Суратда: янги кўприк устидан поезд ўтаяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

БОЛА ТАРБИЯСИДА ОТА-ОНАНИНГ РОЛИ ВА ОБРЎСИ

Бола тарбияси энг муҳим вазифа. Чунки, болалар мамлакатимизнинг бўлажак граждандари, жамиятимиз тараққиётини яратувчилардир. Улар ҳам вақти келиб ота-она бўлишади ва биз сингари болаларини тарбия қилишади. Шунинг учун ҳам бола мактабдан ташқари оилада ҳам тарбия олиши зарур. Бунда ота-онанинг роли катта эканлигини эсдан чиқармаслик керак.

Агар оилада болага унинг ёшлигидан бошлаб яхши тарбия бериб борилса, албатта, келажакда шу оила ва жамиятимиз манфаати йўлида сидқидилдан хизмат қиладиган киши бўлиб етишади. Ёмон тарбия олса, бунинг акси бўлади.

Биз ота-оналарнинг диққатини шу нарсага жалб қилишимиз кераккки, болани тўғри, софдил, хушмуомала ва хушчақчақ, орли номусли қилиб тарбиялаш унинг ёшлигидан бошланади. Боланинг ёшлик давридаги тарбиясига бепарво қараб, катта бўлганида тарбиялаш, яъни қайта тарбиялаш ота-она учун анча қийинчилик туғдиради. Шунинг учун болани ёшлик чоғидан тўғри тарбиялаш ҳар бир ота-онанинг асосий бурчидир.

Дарҳақиқат, бола биринчи марта тарбияни оилада олади, оиладан ўрганади. Тарбияни тўғри йўлга қўйишдан оиладаги болаларнинг оз ва кўп бўлиши ҳам катта роль ўйнайди. Бола тарбиясига эътибор берган ота-оналар учун оз болага нисбатан кўп болани тарбиялаш осон бўлади, болалар бир-бирларининг кетидан эргашиб бораверади. Биз шу ўринда қисман бўлса ҳам, кўп болалик оилалар ҳақида фикр юритмоқчимиз.

Тошкент шаҳрининг Сарбон кўчаси, Мақола проезд, 68-уйда турувчи Абдусамат Абдуваҳобовнинг 4 ўғли, 5 қизи бўлиб, шулардан иккиси химия фанлари кандидати, учтаси ўқитувчилик қилади, Яна бири темир йўлда ишлайди, ундан кичиги эса Тошкент Давлат университетида ўқийди. Икки кенжатойи 11- ва 24-мактабларда ўқийдилар. Оиладаги ҳамма ишлар ўз қобилиятларига қараб ўғил болалар учун алоҳида, қиз болалар учун алоҳида қилиб тақсимланган. Эрталабки нонушта, ҳовлини супуриш, тушки чой, кечки овқат, ҳовлидаги дарахт ва гулларга қараш, кўчадан олиб келинадиган айрим нарсалар — мана шуларнинг ҳаммаси маълум тартиб асосида олиб борилади.

Шу кўчанинг 24-тупигида истиқомат қилувчи Саъдулла Тошмуҳамедов, биринчи Чимбойдаги Усмон Икромов, Иккинчи Чимбойдаги Абдулазиз Йўлчибоевлар оиласини ҳам ана шундай таълим-тарбияда яхши натижаларга эришаётган оилалар қаторига қўшиш мумкин.

Кўп болали оиладаги тарбия ўзига хос хусусиятларга эга. Бундай оиладаги болалар тарбияси оддий ва нормал характерга эга бўлади. Бола ёшлигидан бошлаб коллектив ҳаётга ўрганади, болалар билан ўзаро муносабатда бўлади. Ўздан катта ака ва опаларини ҳурмат қилишга, ука ва сингилларини сийлашга одатланади. Улар ҳар доим бир-бирларига ёрдам берадилар, билмаганларини ўрганиб, билганларини ўргатиб борадилар.

Болани тарбиялашда ҳар бир ота-онанинг кузатган мақсади бўлиши керак. Бу мақсад албатта жамият манфаатига бўйсунган ва унга итоат этган бўлиши лозим. Шундагина ҳар бир бола билимдон, виждонли, ҳаракатчан, ўз Ватани ва халқига содиқ, меҳнатсевар, қўрқмас, катта-кичикларни ҳурмат қиладиган бўлиб етишади. Ўзибўларчилик йўли билан бола тарбиялаш уни нотўғри йўлга олиб боради, оқибатда бу бола ўша оила учунгина эмас, жамиятимиз учун ҳам фойдасиз бўлиб етишади.

Шунинг учун ота-она бола тарбиясида ҳал қилувчи ролни ўйнайди. Айрим ота-оналаримиз ўзлари ишлаб турган иш жойларида ўзларини жуда тарбияли, виждонли, соф кишилар қилиб кўрсатадилар, аммо оиладаги болалар ҳаёти билан қизиқмайдилар.

Аввало, бола тарбияловчи ҳар бир киши ўз хулқ ва ахлоқини текшириб кўрмоғи керак. Ҳар бир ота-она жамият ҳаётида, кўпчилик олдида қандай яхши хислат ва фазилат билан ўзини тутса, жамият ҳаётидаги янгиликларни ўзи орқали оилага олиб кирса, у янглишмаган бўлади. Ота-онанинг жамиятдаги муваффақияти ўз болалари учун ўрнак бўлиш, шу билан фахрланишида белгиланади. Ота-онанинг хулқ-атвори ва кишилар билан ўзаро муносабати оилада муҳим роль ўйнайди.

Ота-она ўз боласини суҳбат қилиш, уларнинг қобилиятига қараб иш буюриш йўли билан таълим бериши ҳам фойдадан ҳоли бўлмайди. Ота-онанинг оиладаги кийиниши, муомаласи, баъзи янгиликлар учун бўлган хурсандчилиги, матбуотга бўлган қизиқиши ҳам бола учун ўрнакдир. Уларнинг оиладаги қўполлиги, кишиларни ўринсиз хафа қилиши ва оилада ўзини тута билмаслиги болани ранжитади, тарбиясига таъсир қилади, ҳаттоки, уни ёмон йўлларга ҳам олиб келиши мумкин.

Болани қаттиқ таъқиб остига олиш ҳам ярамайди. Лекин унинг атрофини ўраб олган шароит билан таниш бўлиб, кузатиб бориш зарар ҳам қилмайди, балки фойда келтиради.

Ҳар бир ота-она ўз оиласида ва болалари олдида обрўли бўлиши керак. Баъзи ота-оналар ўз болаларининг сўзга кирмаслиги, гапга қулоқ солмаслигидан ранжиб юришади. Бу эса, ўз болалари олдида уларнинг обрўсиз эканликларини кўрсатади.

Хўш, бундай ота-оналар ўз болалари олдидаги обрўларини қандай кўтаришлари мумкин? Бу кўпинча уларнинг бола тарбиялашдаги методларига боғлиқдир. Агар ота-она ўз болаларини ёшлигидан бошлаб тўғри тарбиялаган бўлса, шу туфайли ўзига ва оила аъзоларига муҳаббат уйғотган бўлса, улар албатта обрўга сазовор бўладилар. Айрим кишилар ўз обрўларини кўтармоқ учун болаларига нисбатан қўполлик қиладилар, баъзан урадилар, арзимаган иш учун аччиқланадилар. Бу йўл билан обрў орттириб бўлмайди.

Шундай ота-оналар ҳам борки, улар ўз обрўларини кўтариш мақсадида болалар билан камроқ гаплашишни, болаларни ўзларидан узоқда сақлашни истайдилар. Болалардан ажралган ҳолда, алоҳида овқатланадилар. Отанинг ўз боласида иши бўлса, онаси орқали чақиртиради ёки онаси орқали бажартиради. Шундай оналар ҳам учрайдики, улар ўз болаларини бувисига топшириб қўйиб, алоҳида туриш орқали обрў кўтармоқчи бўладилар. Бизнинг фикримизча, бу мутлақо фойда келтирмайди. Шунингдек отанинг жамиятда тутган ўрнига қараб ўз болалари олдида обрў орттиришга ҳаракат қилиши ҳам тарбияга зарар келтиради.

Оилада болаларнинг истакларини ўз вақтида бажариш йўли билан обрў орттириш ва тарбиялаш ҳам яхши натижа беравермайди. Айрим кишилар болаларнинг хоҳишларига қараб истаган нарсаларини муҳайё қиладилар. Бу эса болани тантиқ қилиш билан ота-она устидан буйруқ берадиган, уларни ҳурматсизлантиради ган одатларга ўргатади.

Совет жамиятида ҳар бир ота-онанинг бола олдидаги обрўси унинг жамиятда тутган ўрни, ишлаб чиқаришдаги илғорлиги, хулқ-атвори ва бошқа яхши сифатлари орқали қўлга киритилади. Ота-она бўлиш катта ва масъулиятли ишдир. Оиладаги ҳар бир ишда ота-она раҳбарлик қилади. Болалар эса уларга кўмаклашадилар.

Ота-она оилага нисбатан жамият олдида ўз масъулиятини сезса, ўз олдига аниқ ва олий мақсад қўйган бўлса, ўзининг хулқи ва ахлоқи ҳақида ўз-ўзига ҳисоб бериб турса, ана шунинг ўзи уларнинг бола олдидаги обрўси бўлади. Бола ўсиб, катта бўлган сари ота-онасининг қаерда ишлаши уларни қизиқтира боради. Шунинг учун ота-онанинг фаолияти болалари ҳурматига сазовор бўлиши керак. Ота-она қилаётган иш жамият учун, кўпчилик учун қилинаётган иш эканлиги сезилиб туриши керак. Ҳар бир бола ўз ота-онасинигина эмас, замонамизнинг атоқли кишилари иши билан: ўзлари ҳам шу жамиятнинг аъзоси бўлганликлари билан фахрланиши лозим. Шундагина ота-онанинг граждданлик обрўси кўтарилади.

Ҳар бир ота-она ўз тарбиясида бўлган боланинг нимага қизиқишлигини, нимани яхши ва нимани ёмон кўришлигини ўрганишлари лозим. Шу билан бир қаторда ўз болаларининг ким билан ўртоқлигини, ким билан юриши, қандай ўйинлар ўйнашини, қандай китоблар ўқишини ва дарслардан ўзлаштириб боришларини ўрганишлари лозим. Боланинг мактаб коллективи ва ўқитувчилари билан бўлган муносабати, ўқиш давридаги учрайдиган турли қийинчиликлар, синфда ўзини қандай тутиши ота-онага маълум бўлиши керак. Ота-оналар мактаб ўқитувчилари билан яқиндан алоқада бўлиб туриши шарт.

Бундан ташқари, болани шундай тарбиялаш кераккки, улар ўз ишлари ҳақида, ўз истаклари ҳақида, қизиққан нарсалари тўғрисида ота-оналарини хабардор қилиб турсинлар, ростгўй бўлсинлар.

Бу хил тарбияни амалга ошириш ота-онадан кўп вақт талаб этмайди. Бунинг учун бола ва унинг фаолиятига диққат-эътибор бериб боришнинг ўзи кифоя қилади. Шундай қилган тақдирда, сиз ўз фарзандингизнинг севгиси ва ҳурматига сазовор бўласиз. Бундан ташқари, зарур бўлиб қолган тақдирда, ўз болангизга тегишли маслаҳат ва ёрдамларни бериб боришингиз керак. Бу эса болага йўлланма бўлиб, шу асосда у ўз мақсадига эриша олсин. Шундай ҳолларда ҳам ота-онанинг бола олдидаги обрўси кўтарилади.

Ф. НУРИДДИНОВ,
Октябрь районидаги Энгельс номли 11-мактаб илмий бўлим мудири.

СТУДЕНТЛАР ТАЛАБИ

Кейинги йилларда пойтахтнинг студентлар шаҳарчаси анча гавжум бўлиб қолди. Бу ерда олий ўқув юртларининг ўндан ортиқ ётоқхонаси бўлиб, уларда минглаб студентлар истиқомат қилишади. Шаҳарча ўз бағрига ҳар йили кўплаб янги меҳмонларни қабул қиляпти.

Студентларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасида ҳам бирмунча тадбирлар амалга оширилди. Лекин улар ҳали етарли эмас. Ўсиб бораётган кундалик талаб ва эҳтиёжимизни қаноатлантирмаётир. Айниқса студентларнинг сабзавот, полиз ва сут маҳсулотларига бўлган талаби қондирилмаяпти. Ханузгача студентлар шаҳарчасида ана шу маҳсулотлар билан савдо қиладиган магазин ёки ларек ташкил этилмаган. Уларни харид қилиш учун шаҳар бозорларига тушишга мажбур бўляпмиз. Бу тўғридаги талабларимиз натижасиз қолиб келмоқда.

Е. ЮСУПОВ,
ТошДУ студенти.

Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги 19-саноат моллари магазинида кийимликларни харидорларнинг дидига мослаб тиктириш ва уларга консультация бериш столи ташкил этилган. Суратда: бичиш столининг консультанти З. Назмиддинова харидорларга маслаҳатлар бермоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

КОЛХОЗ ҲУСНИ

«Маданият» колхозининг қиёфаси йилдан йилга ўзгариб боряпти. Утган йили қурилган правление биноси, ўн бир йиллик мактаб ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари колхозимиз ҳуснига ҳол бўлиб турибди.

Бу йил эса «Тараққий» участкасидаги бошланғич мактаб биноси кенгайтирилиб саккиз йилликка айлантирилди. Ҳозир шу участкада қишки қизил чойхонанинг пойдевори кўтарилаяпти. Колхоз марказида ташкил этилган алоқа бўлими хизматидан колхозчилар мамнун бўлишаяпти.

Колхозимиз ўзининг ҳашаматли клуби ва кутубхонасига эга. Клубда тез-тез кинофильмлар намойиш қилиниб турилади. Ҳаваскорлар концертлари кўрсатилади. Кўп сонли китобхонга эга бўлган кутубхона ҳам колхозчиларга намунали хизмат кўрсатаяпти. Хуллас, колхозимизда ҳаёт йил сайин гўзаллашиб, равнақ топмоқда.

М. ҲАСАНОВ,
Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси.

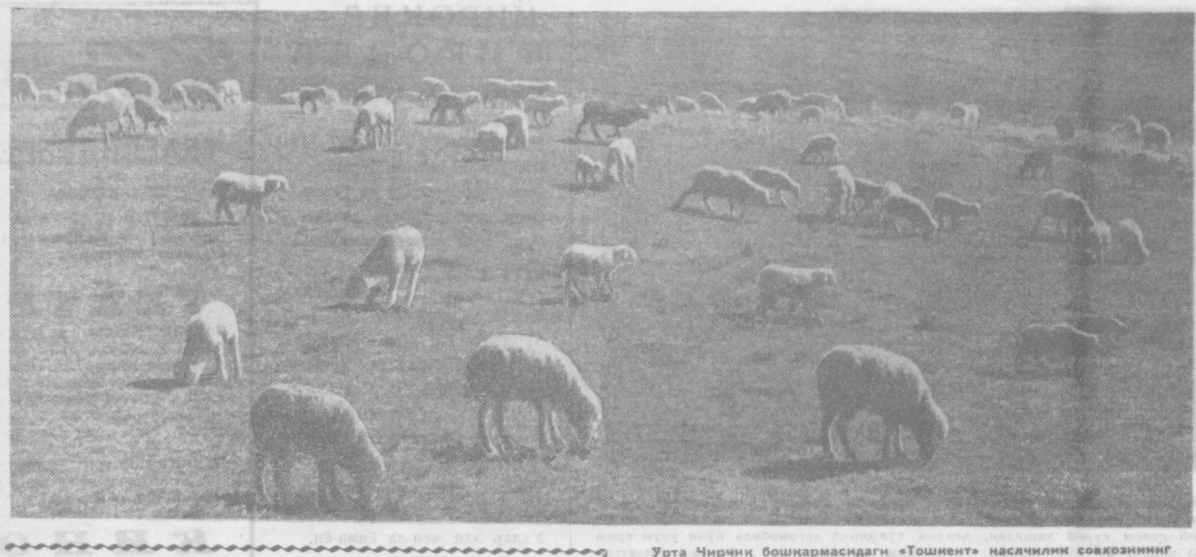

Урта Чирчиқ бошқармасидаги «Тошкент» насчилик совхозининг чорвадорлари бу йил катта ютуқларни қўлга киритдилар. Улар ҳар юз совлиқдан 110-115 тадан қўзи олишди. Суратда: (чапда) совхоз отарлари. (Унгда). Илғор қўйчилик бригадасининг бошлиғи С. Жабборов.

М. Нуриддинов фотоси.

НАВБАТ — МАШИНАЛАРГА

Оққўрғондаги «Ленинобод» колхозининг далаларида ҳозир йиғим-терим ишлари қизиб кетди. Б. Безинов, Қ. Тиловбердиев, Б. Алибоев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари кунлик топшириқни анча ортиғи билан бажариб, бошқаларга ўрнак кўрсатишаяпти. Хўжаликда кўпмингкилограммчилар сафи ҳам тобора кенгаймоқда. А. Чидиллаева, Н. Собирова сингари ўртоқлар бу йил эл хирмонига 10 минг килограммдан ортиқ «оқ олтин» тўкишга ҳаракат қилишяпти.

Колхозда қарийб 800 гектар ерда етиштирилган «оқ олтин» фақат машиналар билан йиғиб-териб олинади. Бунинг учун кўнгилдагидек тайёргарлик кўриб қўйилган 27 «зангори кема» ва унинг 27 капитани ҳужумга шайланиб турибди. Машина теримига ажратилган пайкалларнинг ҳаммаси сифатли дефолиация қилиб бўлинди. Энди навбат — машина теримига.

Бугун-эрта терим агрегатлари колхоз далаларида суза бошлайди, бункерлардан хирмонга тонна-тонналаб «оқ олтин» тўкилади.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВ.

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Областимиз далаларида пахта терими қизғин бошланиб кетди. Деҳқонларимизнинг бутун баҳор ва ёз давомида фидокорона қилган меҳнатлари меваси — мўл «оқ олтин» ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб, давлатга топшириш кўп жиҳатдан пахта тозалаш заводлари ва тайёрлов пунктлари коллективларининг янги мавсумга пухта тайёргарлик кўрганликларига боғлиқ.

Шуни чуқур ҳис қилган айрим завод ва пунктлар ходимлари бу йилги пахта ҳосилини қабул қилишга, қуритиш ва қайта ишлашга шайланган ҳолда келдилар. Лекин умуман олганда областимизда янги мавсумга тайёргарлик ишларини тугаллашда сусткашлик қилинмоқда. Тошкент қишлоқ область партия-давлат контроли комитети бу муҳим ишда катта камчиликлар борлигини аниқлади.

Айниқса, тайёргарлик ишлари Бекобод ва Ўрта Чирчиқ бошқармаларида ёмон аҳволда. Текшириш ўтказилганда Далварзин ва Тошкент пахта тозалаш заводларини ремонт қилиш тугалланмаганлиги, Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги еттита тайёрлов пункти, шунингдек Янгибозор, Жумабозор, Ўртасарой, Чиноз ва бошқа қатор тайёрлов пунктлари янги пахта ҳосилини қабул қилишга тўла тахт қилинмаганлиги маълум бўлди. Қуритиш-тозалаш цехларини ремонт қилиш аянчли аҳволдадир. Шу йилнинг 16 сентябригача мавжуд бўлган 36 та цехдан 29 таси ремонтдан чиқарилган ва комиссиялар томонидан қабул қилинган. Бу йил ака-ука Биковлар конструкциясидаги 16 та янги сушилкани монтаж қилиш планлаштирилган эди. Лекин бу муҳим тадбирни амалга ошириш ҳаддан ташқари кечикмоқда. Ҳозиргача фақатгина ана шу конструкциядаги иккита сушилка фойдаланишга топширилган. Айрим цехларда ҳатто бундай сушилкаларни монтаж қилиш ишлари бошлаб ҳам юборилмаган.

Шуниси ачинарлики, область «Заготхлопколуб» тресты томонидан тузилган қабул қилиш комиссияси пунктларнинг тайёргарлигини текширишда расмиятчиликка йўл қўймоқда. Масалан, комиссия аъзоси трест бош инженери ўртоқ Губарев «Чаноқ» пахта совхозидаги қуритиш-тозалаш цехи янги мавсумга ёмон тахт қилинганлигига қарамай уни янги мавсумга тайёр деб тузилган актга имзо чеккан. Амалда эса катта камчиликлар борлиги аниқланди. Ўтказилган текшириш натижасида шу нарса маълум бўлдики, цехнинг пахта қабул қилиш ва узатиш механизмларини ишлатиб бўлмас экан. Чунки уларга электр қуввати узатиб берадиган кабель шу вақтгача ўтказилмаган. Цех майдони ремонт қилинмаган. тўрт транспортёр бузуқ ҳолда бўлган. 25 тонна юк кўтарадиган тарози шу вақтгача ўрнатилмаган. Ҳатто пахтани қабул қилиш майдончаси устига асфальт ётқизилмаган. Лекин ўртоқ Губарев ана шу камчиликларни билатуриб, бу муҳим ишга бепарволик билан қараган.

Область партия-давлат контроли комитети трест раҳбарлари ва кўпчилик пахта тозалаш заводлари директорларининг қуритиш-тозалаш цехларининг уч сменада ишлашини таъминлаш учун зарур бўлган ишчи кучини танлашдаги сусткашликларини қаттиқ қоралади. Шу вақтгача фақатгина 305 киши танланган, холос. Ваҳоланки барча қуритиш-тозалаш цехларининг уч сменада тўхтовсиз ишлаши учун 1795 ишчи кучи керак.

Ана шундай камчиликлар трест раҳбарларининг пахта тозалаш заводлари, тайёрлов пунктлари ва қуритиш-тозалаш цехларини ремонт қилишга, кадрлар танлашга малакасиз раҳбарлик қилаётганликлари оқибатида содир бўлаяпти. Область партия-давлат контроли комитети трест бошқарувчиси Нишонбоев, бош инженери Губарев ва тайёрлаш бўлими бошлиғи Собитов ўртоқларнинг бундай камчиликларга йўл қўйганликлари учун қаттиқ огоҳлантирди ҳамда улар зиммасига текшириш натижасида аниқланган барча камчиликларни тезда бартараф этиш, Биковлар конструкциясидаги қуритиш барабанларини монтаж қилиш ишларини эса 10 октябргача тугаллашни таъминлаш вазифасини юклади.

ТЎЙГА ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН БОРАМИЗ

Пахтакор деҳқонларимиз бу йил ҳар гектар ердан пландаги 20 центнер ўрнига кам деганда 25 центнердан ҳосил кўтариб, жонажон партиямиз белгилаб берган марраға етиб олиш учун бошлаган курашларини ҳозир қизғин давом эттирмоқдалар.

Шу кунларда бизнинг колхозимизга келсангиз, қайноқ меҳнатнинг устидан чиқасиз. Ҳамма пайкалларда пахта териляпти. Теримчилар ўртасида социалистик мусобақа намунали ташкил этилган. Шу туфайли улар хирмонга тўкаётган пахта кун сайин кўпаяяпти. Чеварларимиздан Умриниса Анорбоева, Ҳабиба Мирзажонова, Жамила Абаева каби ўнлаб ўртоқлар ҳар куни эл хирмонига 100-150 килограммдан пахта тўкиб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлишяпти.

Колхозимизда ўртоқ Эсон Маъмуров бошлиқ бригада бор. Бу бригада деҳқонлари ҳозир хўжалигимиз пахта карвонининг энг олдида боришмоқда. Улар она-Ватаннинг «оқ олтин» хирмонини бойитишга муносиб ҳисса қўшиш учун ғайрат қилаётганликлари туфайли ҳозирга қадар бригада бўйича йиллик планнинг 50 проценти миқдорида пахта терилиб, давлатга топширилди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти йиғим-терим ишларини намунали ташкил этиш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширмоқда. Далада ишлаётганлар учун қулай шарт-шароитлар яратиб берилди. Теримчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақани тобора кучайтиришга алоҳида аҳамият берилаяпти. Буларнинг ҳаммаси колхоз бўйича пунктга ҳар куни йиллик планнинг 3-3,5 проценти миқдорида пахта жўнатишимизга имкон беряпти. Ҳозиргача йиллик планни 40 процентдан оширдик. Йиғим-терим суръати бизда бундан буён янада жадаллашиб кетади.

Ҳозир она-Ватанга, жонажон диёрига, азиз халқига садоқатли бўлган ҳар бир пахтакор Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партияси 40 йиллик тўйига катта тўёналар тайёрлаш учун курашаяпти. Ана шулар орасида бизнинг хўжалигимиз меҳнаткашлари ҳам бор. Биз пахта тайёрлаш йиллик планини юбилей кунигача сўзсиз бажарамиз ва жонажон диёримизнинг шодиёна тўйига ёруғ юз билан борамиз.

М. ЛИТВИНОВ,
Бўка. Ленин номли колхоз раиси.

ИККИНЧИ ДОВОН

Шу йилнинг бошида Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Узбекистон ССР 40 йиллиги» колхозида ғаллачилик бригадаси тузилиб, унга Зания Алиева бошлиқ қилиб тайинланди. Колхоз правлениеси комсомол-ёшлар бригадасига 50 гектар ер ва 10 ишчи кучи ажратди.

Бригада азаматлари 40 гектар ерга арпа, 10 гектар ерга буғдой экиб, гектар бошига 31 центнердан хирмон кўтаришди.

— Биз,— дейди Зания,— биринчи довонни муваффақият билан ошиб ўтдик. Бригадамизда баракали хирмон кўтарилди. Энди олдимизда иккинчи довон турипти.

...Бригадада ҳосил йиғиштириб олиниши биланоқ, бўшаган майдонларнинг ҳар гектарига 5 тоннадан маҳаллий ўғит солиниб, сифатли шудгорланди, ҳамда «Вир.42» навли макка уруғи янтарвь кислотаси ва сульфат аммоний билан аралаштирилиб экилди. Уруғ ернинг намига тўлатўкис ундириб олинди. Кейин ҳар уяда 1—2 тупдан маккажўхори қолдирилиб, яганаланди...

Мана, бригаданинг ям-яшил пайкали. Сизни ўзига мафтун қиладиган, бўйи 3—4 метрга етиб қолган маккажўхори «ўрмони» денгиздек чайқалмоқда. Ҳар тупида сўта чиқариб, яхши ривожланаётган «дала малика»си ҳозир донга тўлиб, думбул бўлибди. Бригадир Зания ҳам, бригада аъзоларидан Аҳад Тиллаев, Мамлакатхон Акромова, Азимжон Аҳмаджонов, Шукур Ғофуровлар ҳам шу ерда. Улар 3 ойлик баракали меҳнатлари натижасида вояга етган ўсимликка —ям-яшил барглар орасидан кулиб турган тилларанг доналарга ҳавас билан боқишади.

— Меҳнатимиз, зое кетмайди,— дейди бўлиқ сўтани кўздан кечираётган бригадир.— Ваъдани, албатта, ўринлатамиз.

Ҳа, ваъдага вафо қилинади. Қалби олов ёшлар гектаридан 70 центнерга яқин дон, 1500 центнердан кўкпоя олиб, республикамизнинг улуғ тўйига муносиб тўёна тайёрлаш ниятида кун сайин ғайратга-ғайрат қўшишаяпти.

Я. АБДУЛЛАЕВ.

МЎЛ-КЎЛЧИЛИК

Полизда иш қизғин. Қовун узаётган полизчи қизларнинг қўли-қўлига тегмайди.

— Гектаридан қанча тоннадан тарвуз олишни мўлжаллаяпсиз,— сўрадик.

Бригадир ўртоқ Х. Мухитдинов ўтган йили ҳар гектаридан 16 тоннадан қовун, 25 тоннадан тарвуз ҳосили олинганлиги, бу йил ҳам қовунни сара уруғдан, кўмма қилиб экканлиги, маҳаллий ўғитга тўйдирганлигини айтди.

Бригада даласидан ҳозиргача гектаридан 24 тоннадан тарвуз кўтарилиб план бажарилган бўлса ҳам ҳали далада ҳосил мўл, гектар бошига яна 10—15 тоннадан тарвуз оламиз, дейишади улар.

Худойберди Мухитдинов бошлиқ 10-бригаданинг аъзолари ҳар гектар майдондан 90 тоннадан помидор, 18 тоннадан эртаги картошка, 40 тоннадан карам ва 20 тоннадан пиёз олишди. Улар давлатга маҳсулот сотиш бўйича белгиланган 877 тонналик планни ошириб бажарганлар. Азаматлар йил охиригача ҳаммаси бўлиб минг тоннадан ортиқ маҳсулот сотишмоқчи.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ильич номли колхоз аъзолари Узкомпартия ва Узбекистон ССРнинг 40 йиллик тўйига ана шундай тўёна тайёрлашаяпти.

Х. ИКРОМОВ.

ИШ МАДАНИЯТИ ЮКСАК БЎЛСИН

КПСС Программасида мавжуд корхоналарни тинмай такомиллаштириш, уларни коммунистик меҳнат корхоналарига айлантириш лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Бунинг учун эса ҳар бир завод, фабрикада, қурилиш, транспорт ташкилотида янги техникани кенг жорий қилиш, ишлаб чиқариш маданиятини тинмай ошириб бориш, меҳнат шароитини яхшилаш лозим.

Областимиздаги кўпгина корхоналар коллективлари бу соҳада ибратли ишлар қилишмоқда. Иш жараёнларини автоматлаштириш ва механизациялаш энг янги асбоб-ускуналарни ўрнатиш, ишчиларнинг меҳнатини енгиллаштириш борасида юзлаб тадбирлар амалга оширилди. Саноат эстетикаси тобора кенг жорий қилинаётир. Касаба союзлари Тошкент область Совети корхоналарда, қурилиш ва транспорт ташкилотларида иш маданиятини ошириш бўйича ўтказган кўрик ажойиб натижалар берди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар кўрикда актив иштирок этдилар. Уларнинг изланишлари натижасида иш жойлари шароитини яхшилаш, хомашё ва материалларни сақлашни тартибга солиш, цехлар, корхоналар, қурилишлар территорияларини саранжом-саришта қилиш, корпусларни ва асбоб-ускуналарни кўзни толиқтирмайдиган рангларга бўяш ҳақида жуда кўп таклифлар тушди. Бу таклифларни амалга ошириш меҳнат шароитини яхшилашга, унинг хавфсизлигини таъминлашга, иш унумдорлигини ошириш ва тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашга олиб келди. Кўрик натижалари якунланганда у жуда яхши натижалар берганлиги яққол кўринди.

Кўрик давомида корхоналар ва қурилишлар меҳнаткашлари томонидан 16623 та таклиф тушди. Бу таклифларнинг 11270 таси амалга оширилди. 740 та таклиф эса ишлаб чиқаришга жорий қилинмоқда, қолганлари ҳам йил охиригача амалга оширилади. Шу давр ичида мингдан ортиқ иморат, цех ва участкалар ремонт қилинди. Юз минг квадрат метрга яқин пол ремонт қилинди. 650 цехда иш жойларини ёритиш яхшиланди.

9800 асбоб-ускуна, 13 мингдан ортиқ верстак, саноат столлари ва бошқа мебеллар рационал рангларга бўялди. Жамоат кўриги ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялашни тезлаштиришга ҳам катта таъсир кўрсатди. Унинг яқиндан ёрдами билан 54 поток линияси, 72 конвейер, 550 та кўтариш-транспорт қилиш қурилмалари фойдаланишга топширилди. 1600 га яқин эски асбоб-ускуна янгилари билан алмаштирилди.

Цехларда ҳаво алмашинишини ва санитария-гигиена шароитларини яхшилаш мақсадида 980 та янги вентиляция установкалари, 1180 та кийим ечиш ҳоналари, душхоналар, аёллар хоналари ремонт қилинди ёки янгитдан қурилди. Корхоналарда 50 та кир ювиш машинаси ўрнатилди. Газ сувлари тайёрлаш учун 300 га яқин сатуратор қурилмалари сотиб олинди ва ўрнатилди. Корхоналар территорияларидаги йўллар, тротуарлар маҳсулотларни ва материалларни сақлаш майдончаларига асфальт ётқизилди. 370 минг дарахт кўчати, бир неча миллион гул ўтқазилди.

Жамоат кўриги корхоналарнинг раҳбарлари, инженер-техник ходимлари ва ишчиларининг техника хавфсизлиги қоидаларига амал қилишга бўлган эътиборини кучайтирди.

Бу эса кўрик ўтказилган даврда турли хил ишлаб чиқариш травматизмини ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 21 процент камайтиришни таъминлади.

Бекобод металлургия заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати, бирлашган нашриёт, «Ташавтомаш», трактор-йиғув заводлари, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатининг Қалмоққир кони, қоғоз комбинати, Оҳангарондаги кўмир разрези, 1-пойафзал фабрикаси ва бошқа кўплаб корхоналарнинг коллективлари жамоат кўригини юксак савияда ўтказдилар. Бу корхоналарнинг хўжалик раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш бўйича тадбирлар белгилаш ва уларни амалга оширишда фаол иштирок этдилар.

Ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий қилиш бўйича ҳаракатнинг ташаббускорлари бўлган Бекобод металлургия заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари кўрикни намунали ўтказдилар. Улардан 240 дан ортиқ таклиф тушди. Бу таклифларнинг 201 таси амалга оширилди. Бу ишлаб чиқариш маданиятини кескин ошириш, коллектив иш кўрсаткичларини яхшиланишига ёрдам берди. Заводнинг прокат, мартен ва бошқа цехларида катта иқтисодий аҳамиятга эга бўлган жуда кўп ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди.

Тошкент трактор-йиғув заводи цехлари ва уларнинг территорияларини тозалаш, саранжом-саришта қилиш, иш жойларини ҳар доим тоза ҳолда бўлишини таъминлаш, хомашё ва материалларни сақлашни тартибга солиш бўйича анчагина ишлар қилинди. Тошкент тамаки ва биринчи пойафзал фабрикаларида ҳам меҳнат маданияти тинмай ошиб бораётир. Тошкент лак-бўёқ заводида саноат эстетикасини жорий қилиш бўйича жуда кўп чоралар кўрилди. Корхонада саноат эстетикаси бўйича 20 кишидан иборат жамоатчи кенгаш ташкил этилди. Ана шу кенгаш аъзоларининг ташаббуси билан иш маданияти қолоқ бўлган ремонт механика цехи тартибга келтирилди, барча асбоб-ускуналар, кўтарма кранлари бўялди. Асбоблар, деталларни сақлаш учун жавонлар тайёрланди. Цехда турли-туман ҳушбўй ҳидли гуллар, аквариумлар қўйилди.

Ишлаб чиқариш маданиятини ошириш бўйича жамоат кўриги ўтказилган даврда тушган ва амалга оширилган қимматли таклифлар, дастлабки ҳисобларга қараганда, халқ хўжалигига қўшимча равишда ўнларча миллион сўмлик фойда келтиради.

Кўрик якунлари шуни ҳам кўрсатадики, айрим хўжалик ташкилотлари, касаба союз комитетлари, автотранспорт корхоналари, қурилиш ва бинокорлик материаллари, озиқ-овқат саноати корхоналари раҳбарлари бу муҳим ишга етарли аҳамият бермадилар. Кўрик бошланганида улар иш маданиятини юксалтириш бўйича жуда яхши тадбирларни белгиладилару лекин уларни амалга ошириш билан қизиқмадилар. Бу хайрли ишга кенг жамоатчиликни жалб қилмадилар. Улар ана шундай ўзибўларчиликка хотима беришлари, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, саноат эстетикасини жорий қилишдек муҳим масалага эътиборни кучайтиришлари керак.

Областимиздаги барча корхоналар ва қурилишлар коллективлари техника прогресси ва меҳнат шароитини яхшилашнинг энг муҳим омилларидан бири бўлган иш маданиятини ошириш бўйича кўпроқ ташаббус кўрсатишлари мумкин. Бунинг учун барча шароитлар бор. Шуни ҳисобга олиб, хўжалик ва касаба союз ташкилотлари жамоат кўриги даврида бошланган ишларни охирига етказишлари лозим.

Ҳозир областимиз саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақаси тобора кенг қулоч ёймоқда. Биз ана шу тўйни меҳнатда юксак кўрсаткичлар билан нишонлашимиз, бунга эришиш учун эса ишчиларнинг меҳнати янада унумли ва қувончли бўлишини таъминлашимиз керак. Бинобарин иш маданиятини тинмай яхшилаб боришимиз, саноат эстетикасини кенгроқ жорий қилишимиз зарур. Шунинг учун ҳам барча корхоналар ва қурилишларда иш шароитини ҳар томонлама енгиллаштириш, илғор иш усулларини, прогрессив технологияни қўлланиш, оғир операцияларни тинмай механизациялаш ва автоматлаштириш, ҳар бир иш жойини тоза ва озода бўлишини таъминлаш лозим.

А. БРАИЛОВ,
касаба союзлари Тошкент саноат область Советининг раиси.

АРМУҒОН

Серқуёш республикамиз ва Ўзбекистон коммунистлар партиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга астойдил интилаётган Олмалиқ мис эритиш заводи электролит цехи қурувчилари улуғ байрамга дастлабки туҳфани армуғон этдилар. Электролит цехининг биринчи навбати муваффақиятли ишга туширилди. Цехдаги барча электролит ванналарида анодларни эритиб катодлар олиш процесси бошлаб юборилди. Цехнинг кенг, ёруғ майдонида деярли ҳеч кимса йўқ. Фақат электролиз процессини кузатиб турувчи навбатчилар хушёр.

Бундай шарафли вазифани бажариш Т. Бикинеев бошлиқ смена зиммасига тушди. Шунинг учун ҳам биринчи тоза мис олиш процесси муваффақиятли ўтди.

Бу фақат дастлабки ютуқдир. Қурувчилар цехнинг иккинчи навбатини ҳам муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

Б. КИМ.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИДА

Журналистлар союзи правлениесининг президиуми «Етти йиллик амалда» деган бадиий фотография виставкасини очишга тайёргарлик якунларини муҳокама қилди. Бу виставка республиканинг юбилейи муносабати билан ташкил этилади. Виставкага Узбекистон ва Қорақалпоғистон АССР фотожурналистлари ва фотоҳаваскорларининг 250 фотосурати қўйилади. Фотовиставка биринчи марта жамоатчилик асосларида уюштирилади. Виставка журналистлар ва фотоҳаваскорларининг Узбекистон ССР ҳамда Узбекистон Компартиясининг 40 йиллигига совғасидир.

Президиум ишчи-қишлоқ мухбирларининг жамоатчилик асосида ташкил этилган университетлари ва мактаблари раҳбарларининг Москвада ўтказилган Бутуниттифоқ семинари якунларини ҳам муҳокама қилди. Бу семинарда Тошкент, Андижон ва Самарқанд вакиллари қатнашдилар. Узбекистонда ишчи-қишлоқ мухбирлари учун ташкил этилган университет ва мактабларда ҳар йили совет матбуоти активларидан 300 дан кўпроқ киши ўз маҳоратини оширмоқда. Келгуси йилда Тошкентдаги ишчи-қишлоқ мухбирлари университетида радио ва телевидение факультетлари ҳамда деворий газета редакторлари факультети ташкил этилади.

Республика юбилейи муносабати билан октябрь ойида республика ва область газеталари публицистларининг семинарини ўтказиш ҳақида қарор чиқарилди. Бу семинарда марказий матбуот вакиллари ҳам қатнашади.

«Ҳақиқати Узбекистон» газетасининг 40 йиллиги муносабати билан президиум шу газетанинг журналистлари ва ишчи-қишлоқ мухбирларидан 24 кишини Журналистлар союзининг ёрлиқлари билан мукофотлади. (УзТАГ).

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ШИФОБАХШ ГАЗМОЛ

Москва тўқимачилик институтининг профессори З. А. Роговин бошчилигида целлюлозани махсус кимёвий бирикмалар билан ишлаш натижасида газмол яратилди. Янги газмол дизенфекция қилиш ҳоссаларига эга бўлиб, бактерияларни ўлдиради, яраларни тез тузатади.

Шифобахш газмолдан медицина ходимлари учун кийим-кечак, қўлқоп, бинт ва бошқа нарсалар тайёрлаш мумкин.

КЎМИР ЎСТИРИШ МОДДАСИ

Ватанимиз олимлари кўмирдан «кўмир ўстириш моддаси» ажратиб олдилар. Бу янги препарат устида олиб борилган илмий кузатишлар яхши натижалар берди. Кўмир ўстириш моддаси қишлоқ хўжалигида катта аҳамиятга эга. Ундан ўғит сифатида фойдаланилганда картошка ҳосили гектар бошига 60 центнерга, жўхори ҳосили эса 7,5 центнерга ошади. Бу янги препаратни техника экинлари етиштиришда ҳам қўлланиш мумкин. У жуда арзон бўлиб, экин учун энг яхши озуқа ҳисобланади.

ПЎКАК СИНТЕТИК ЧАРМ

Кишиневдаги сунъий чарм комбинати ажойиб хоссаларга эга бўлган янги материал ишлаб чиқара бошлади. Бу материал ҳаво ўтказади-ю нам ўтказмайди. У табиий чармга нисбатан анча пишиқ ва арзон. Янги синтетик чарм асосан пойафзал саноатида ишлатилмоқда. Шуниси қувончлики, бу сунъий чармдан тикилган пойафзал ёзда иссиқ, қишда эса совуқ ўтказмайди.

Қ. АҲМЕРОВ,
Аспирант.

Соатсозлар иш устида

Хона гўё сув қуйгандек жимжит. Ҳар бир ишчи ўз зиммасидаги вазифани сидқидилдан бажариш билан банд. Улар буюм эгаси кўнглини хушнуд этиш учун бор тажрибаларини сарфлашмоқда. Шу пайт цех ҳовлисига енгил машина келиб тўхтади. Демак яна иш. Ҳа, ҳақиқатан ҳам бу машинада пойтахтимизнинг турли чеккаларида яшовчи аҳолидан ремонт талаб соатлар келтирилган эди.

Бу буюмлар шу заҳотиёқ диспетчерга топширилди. Ўз касбининг моҳир устаси Роза Калиян уларни номерлаб, комплектчи дугонаси Лиза Федоровага топширди. Комплектланган соатлар ювиш хонасига узатиб турилибди. Бу ерда ҳам иш чакки эмас. Ювувчи Мунира Зубараярова соатларнинг ҳар бир деталини эҳтиётлик билан ювиб қуритиб, сўнг ремонт цехи ихтиёрига ўтказмоқда.

Ҳа, биргина бузуқ соат 12-13 кишининг қўлидан ўтиб, охири контроль синаш станцияси хонасига берилади.

Весна ва Майкопская кўчалари муйилишида қад кўтарган бу икки қаватли бинодаги ремонт цехларининг ишга тушганига эндигина икки ойча бўлди.

«Ремточмех» промкомбинатига қарашли бу янги цех коллективлари хизматидан меҳнаткашлар мамнун. Ўртоқ Вададов бошлиқ поток цехи биргина август ойида 3,5 минг ўрнига аҳолидан йиғилган, «Звезда», «Заря», «Волна» каби 4 мингдан ошиқ қўл соатларини ремонт қилиб, эгаларига топширди. Ўртоқ И. Кун бошчилик қилаётган якка тартибда ремонт қилиш цехи коллективи ҳам шу қисқа муддат ичида меҳнаткашлар ҳурматини қозона олди. Бу цех коллективи 900 ўрнига аҳолининг 1700 донадан ошиқроқ будильник ва осма соатларини сифатли ремонтдан чиқарди.

69 кишилик бу цех коллективи бир жон-бир тан бўлиб меҳнаткашлар хизматини адо этмоқда. Ҳамид Усмонов, Николай Баришнев, Ала Акчурина ва Юра Лотарев, Саша Петров каби ремонтчилар йиллик планни Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллик тўйигача бажариш ва йил охиригача аҳолининг қўшимча 4-5 минг дона соатини сифатли ремонтдан чиқариш иштиёқи билан меҳнат қилишмоқда.

Шуни ҳам айтиш керакки, бу бинода ремонтчилар учун ҳам, заказчилар учун ҳам ҳамма қулайликлар яратиб берилган. Эркаклар ва аёллар учун иккита алоҳида-алоҳида гардероб хонаси ишлаб турибди. Цехда 1500 дан ортиқ китоб фондига эга бўлган кутубхона мавжуд. Бундан ташқари цехда ўзбек ва рус тилларида газета ва журналларнинг янги сонлари олиб турилади.

— Ҳа, биз соатсоз ремонтчилар учун, — дейди бош мастер Виктор Гурянов, — ҳамма шароитлар яратиб берилган. Биз бунга жавобан халқимизга ҳалол хизмат қилишга ҳамиша тайёрмиз.

И. РУСТАМОВ.

ЯНГИ ДОРИ-ДАРМОНЛАР

Тошкент химия-фармацевтика заводи мамлакатимизда медицина препаратлари ва турли хил дори-дармонлар тайёрлайдиган корхоналардан бири ҳисобланади. Унинг грамм ва миллиграммлар билан ўлчанадиган маҳсулотлари Иттифоқимизнинг ҳамма чеккаларига юборилади. Завод коллективи олимлар билан ҳамкорликда яратган кўпгина дори-дармонлар Югославия, ГДР, Финляндия, Ҳиндистон, Гана каби қатор мамлакатларда ҳам машҳурдир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг кимё ва ўсимликлар генетикаси илмий-текшириш институтининг олимлари билан корхона ишчиларининг ҳамкорлиги туфайли яқинда янги бир препарат тайёрланди. Унинг номи олитаризит. Бу янгиликни химия фанлари доктори Н. Абубакиров бошчилигидаги илмий ходимлар кашф этишди.

Олитаризит чўзиқ мевали жут уруғидан олинади. Бу ўсимлик СССРнинг жанубий республикаларида кўплаб етиштирилади. Ундан тайёрланган дори-дармон ампулаларда сақланиб, гипертония, миокарда инфаркти каби касалликларнинг яхши давоси бўла олади. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши завод коллективини олитаризит тайёрлашни намунали йўлга қўйгани учун 4 минг сўм пул билан мукофотлади.

Заводда кўпгина ишлар машиналар ёрдамида бажарилаётир. Яқинда бу ерда порошок ва суюқ ҳолда тайёрланадиган препаратларни упаковка қилувчи янги автомат ишга тушади. Бу эса меҳнат унумини 2-3 баравар оширади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

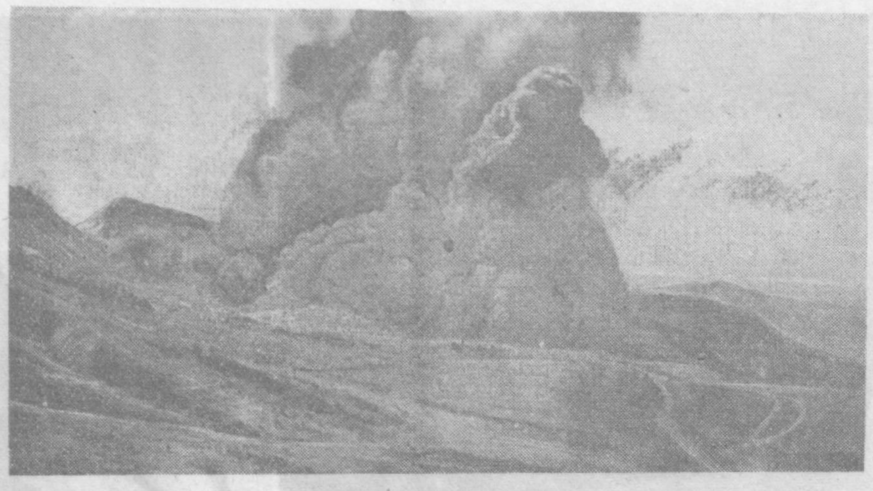

24 сентябрь куни Тянь-Шань тоғи этакларида бўлган катта портлаш улкан бир ханжарга ўхшаб баланд довонни бўлиб ташлади. Ярим миллион кубометр келадиган тоғ жинслари осмонга кўтарилди. Қурувчилар ишлатган бу портлаш қояни суриб ташлади, дарани тўлдириб автомобиль йўли учун ярим километр келадиган жой ҳосил қилди. Бу йўл Чорвоқ гидроузели қурувчилари барпо қилаётган сунъий денгиз атрофидан ўтади. Суратда: портлаш вақти.

В. Лейзерович фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ЙИРОҚДА — ФИРОҚДА

Меҳмон эдим ўзга тупроқда,
Кун ўтди-ю,
Ўртада ҳижрон.
Она-Ватан қолган йироқда,
Ватан билан ёрим ва ўғлон.
Оғир экан жудолик дарди,
Оғир экан элдан йироқда.
Суёқим ҳам сўлди,
ўзгарди,
Куним ўтди руҳсиз,
фироқда.
Қанотлари қирқилган қушдай
Бошим тушиб
кетдим уйқуга.
Ватанимни кўрибман тушда,
Чулғанибман эзгу туйғуга.
Тушим этди қалбни намоён,
Ушалгандай бўлди армоним:
Ухлар эди мен-ла ёнма-ён,
Ўз Ватаним, ёрим, ўғлоним!

САЙЕР.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

26 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Туркманистон телестудияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/IX да Дон-Жуан, 27/IX да кундуз Севилья сартароши, кечқурун Князь Игорь.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/IX да Қонли сароб, 27/IX да кундуз Хатарли йўл, кечқурун Қутлуғ қон.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/IX да Уғил уйлантириш, 27/IX да Кимга тўй, кимга аза.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Енгил ҳаёт — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9-45 минутгача). «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН» (кундуз 5, кеч 6-45 минут, 8 ярим ва 10 да).

Хабер фотоси — НАВОИЙ номли (кеч соат 6-40 минутдан).

Капитан (эрталаб соат 10 да), Париж сирлари (кеч 6-40 минутгача) — НАВОИЙ номли.

Тақдир ноғоралари — «ВАТАН» (кундуз соат 3-15 минутгача).

Граф Монте-Кристо (кундуз соат 12 ва 4 да), Бир гала асир (эрталаб 10, кеч 8 ва 10 да) — «МОСКВА».

Уч мушкетёр — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9-45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 8-20 ва 10-10 минутда)

Баҳор ташвишлари — ТЕЛЬМАН номли.

Темир ниқоб — «ФЕСТИВАЛЬ».

Париж сирлари — НАВОИЙ номли.

Милициядаги воқеа — «УДАРНИК».

Сукунат — 1 МАЙ номли.

Тақдир ноғоралари — «ВАТАН».

Қара, йўл кўринади — «ОКТЯБРЬ».

Щорс — КАФАНОВ номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

26, 27 сентябрда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Қундуз Миркаримова, Коммуна Исмоилова, Меҳри Абдуллаева, солистлардан Жуманазар Бекжонов, Ҳадя Юсупова, Тўхта Рисметова, Тўхта Алихўжаева, Дилбар Абдуллаева, Алижон Ҳасанов ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

1964/65 йил

ҚИШКИ МАВСУМИ ОЧИЛДИ

Программада:

ЎЗБЕК ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ТОМОШАЛАРИ

Бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Обиджон Тошкенбоев.

Томошалар давомида Ўзбекистон ССР халқ артисти Акром Юсупов раҳбарлигида қизиқчилар группаси қатнашади.

Томоша кеч соат 8 да бошланади.

ЯНГИ ҚУРИЛАЁТГАН УНИВЕРМАГ УЧУН:

старший инженер-механик, сантехника ва холодильник установкаларига доир старший инженер, электротехника, слаботок хўжалиги ва радио узели старший инженери, техник-механик, техник-телефонист, электротехниклар, электромеханиклар, лифт ва дебаркадер механиги, вентиляция ва ҳавони кондиционирлашга доир механик, электрик слесарлар ва механик слесарлар

керак

Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 35-уйда, Тошкент универмагининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ЧИРЧИҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Тўкин-сочин саҳий ёзнинг нознеъматларидан дўстларимизни ҳам баҳраманд қилиб турибмиз. Тилни ёрар қовун-тарвузлар, ғужумларидан бол томаётган узумлар қардош республика шаҳарларига пешма-пеш жўнатилиб турибди. Яқинда Хўжакентдаги 14-боғдорчилик совхози коллективи Ленинград шаҳар меҳнаткашларига ҳам 100 тоннадан зиёд турли нав олмалар юборди.

Боғбонлар шу куни Россия Федерациясининг бошқа шаҳарларига бир неча тонна узум совға этди.

ЯНГИ МАКТАБ

Чорвоқ поселкасида уч қаватли янги мактаб қуриб битказилди. 900 ўқувчига мўлжалланган бу мактаб қишлоқда энг катта ва энг ҳашаматли зиё манбаларидан ҳисобланади. Янги мактаб химия, биология, физика каби бир қатор кабинетларга эга бўлиб, тўла ўқув қуроллари ва асбоблари билан таъминланган. Кенг ва ёруғ спорт залида барча инвентарлар мавжуд.

БЕПУЛ ЙЎЛЛАНМАЛАР

Электрохимия комбинати ишчи ва хизматчилари меҳнат отпускаларини Оқтошдаги дам олиш уйида ва бошқа шифобахш жойларда ўтказдилар. 3 ойда 1200 га яқин киши мириқиб ҳордиқ чиқарди. Уларнинг 65 проценти маҳаллий комитет берган бепул йўлланма билан дам олди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ФУТБОЛ

ЯНА ИККИ ОЧКО

Кеча марказий «Пахтакор» стадионига йиғилган томошабинлар ҳаяжонли учрашувнинг гувоҳи бўлдилар. Майдон эгалари Воронеж шаҳрининг «Труд» командасини қабул қилдилар. Бу ўйиннинг натижаси пахтакорчилар учун жуда катта аҳамиятга эга эди. Шунинг учун улар ўйиннинг бошидан охиригача бутун куч ва маҳоратни ишга солиб курашдилар.

Мусобақа тошкентликларнинг катта устунлиги билан ўтди. Улар рақиблар дарвозаси олдида бир неча марта хавфли ҳолатлар вужудга келтирдилар.

Биринчи бўлимнинг 22 минутида марказий ҳужумчимиз Г. Красницкий зарб билан тўп уриб ҳисобни очди. Иккинчи бўлимда майдон эгалари ҳисобни ошириш имконига эга бўлсалар ҳам рақиблар дарвозабонининг маҳорат билан ўйнаши бунга йўл қўймади. Бир сафар тўп штангадан қайтди.

«Пахтакор» бу ғалабадан сўнг кучли тўртликлар сафига кирди. Ҳозир унинг 20 очкоси бор.

С. МУСАЕВ.

ТАНИШИНГ: ДИАМИДОВ

Гимнастика бўйича СССР терма командасининг тренерлари 24 августда Сергей Диамидовга унинг олимпиада командаси составига киритилганлигини маълум қилдилар.

— Мен ҳеч қачон Сергейни бундай ҳолатда кўрган эмасдим, — айтиб берди кейин Лариса Латинина. — У ўзида йўқ хурсанд бўлиб сакрар, нималарнидир ўзича гапирарди. Одатда эса у ҳаддан ташқари уятчан: тренировкаларда ҳеч қачон биринчи бўлиб снаряд олдига келмайди — машҳур спортчилар машқ қилиб бўлгунча кутиб туради. Ажабланадиган жойи йўқ, у йигирма бир ёшда, юзларини доғ босган, ёноқлари мўй билан қопланган... Уни «мўйдор Сережа» дейишади.

Мамлакатнинг сўнгги биринчилигида Сергей Диамидов ҳаётида биринчи марта олтин медални қўлга киритди (брусьядаги машқларда), якшанба куни, 23 августда эса шу ернинг ўзида, Спорт саройида яна ҳаммани ҳайратда қолдирди. Унинг брусьядаги панжаларда турган ҳолда олдинга бир силтаниб 360 градус айланиши ҳатто гимнастика корифейларини ҳам қойил қолдирди. Судьялар Сергей Диамидовнинг бу машқини 9,95 балл билан баҳоладилар. Кўп курашда у жуда яхши натижа — 115,75 балл билан тўртинчи ўринни эгаллади.

Мен Сергейни «Юность» меҳмонхонасида кутиб турардим. Гимнастлар бир соатдан сўнг аэродромга жўнашлари керак эди. Бу воқеа! Диамидовнинг Спорт саройидаги ажойиб муваффақияти кечагина юз берган эди. Бугун эса у олимпиада терма командаси составида. Бундай ҳолларда киши ўзини йўқотиб қўяди. Диамидов ҳам чамаси, ҳалигача ўзини Спорт саройида, томошабинларнинг қийқириғи ва магнезиянинг димоққа урилиб турган ҳиди орасида ҳис қилаётган бўлса керак.

Сергей ҳаммадан кейин етиб келди ва биз бирга аэродромга жўнадик.

Ҳозир у ўзини анча тутиб олган. Эҳтимол, тренерларнинг эрталабки гапларидан кейин у бироз ўзини йўқотган бўлса керак.

— Йўқ, мен ҳамма нарсага ҳам ишонавермайман. Тренерим Сарнисовга (у билан мен азалдан бери шуғулланаман) тўла ишонаман...

Шунда Лариса Латинининанинг «у эндигина 21 ёшда» деган сўзлари хотирамга келади.

Гоҳ-гоҳ ўзимга ишонмай қўяман: наҳотки қаршимда Спорт саройида зўр кўтаринкилик билан ажойиб машқлар бажарган ўша гимнастнинг ўзи турган бўлса. Жаҳоннинг абсолют чемпиони Юрий Титов унинг ҳақида «Сергей мураккаб ва ҳозирги замон услубидаги машқлар билан ҳайратда қолдирди. Унинг машқлари — ҳозироқ келажакка қўйилган қадам» деган эди.

У ҳеч нарсани эффект учун қилмайди. Агар уни цирк гимнастлари билан тенглаштирсангиз аччиғланган бўлар эди. Унинг гимнастика билан қизиқишининг циркка ҳеч қандай алоқаси йўқ. Сергей спортчилар ҳалол, аниқ ва оғир ишлайдилар деб ишонади.

Ҳозир Сергей Диамидов терма команданинг жисмоний жиҳатдан энг кучли спортчиси, унинг бўйи 172 сантиметр, оғирлиги 72 килограмм. Бу гимнаст учун анча оғир ҳисобланади, лекин Сергей вазни шундай бўлишига қарамай енгил ва дадил машқ қилади. Сергей Диамидов ҳозирги замон гимнастикасидаги куч билан ишловчи акробатик йўналишнинг вакилидир. Ваҳоланки, 1960 йилда у ўмровидан оғир шикастланиб умуман спорт билан шуғуллана оладими-йўқми эканлиги номаълум эди.

— Отам мен қатнашадиган мусобақаларга ҳеч қачон бормайди: жуда ҳаяжонланади...

Сергей тўққиз ёшида бўлган вақтида отаси билан бирга овга борганлигини ҳикоя қилиб беради. Отаси ўрмон билан боғланган ҳамма нарсани жуда яхши биладиган ҳаваскор (касби ўрмончи-агроном) бўлган ва мукофотга берилган Тулада ишланган милтиғини ҳеч қачон қўлдан қўймаган. Сўнгра катта акаси гимнастика билан шуғуллангани, 13 ёшида эса Сергей ҳам қуролни деворга абадийга осиб қўйганини гапириб берди. Шундан буён у фақат битта нарса — гимнастика билан қизиқади. Ов ҳақида эса энди фақат китоблардан ўқийди.

Сергей дабдурустдан гапирмайди, ўйлаб, аста сўзлайди, гоҳ-гоҳ болаларга ўхшаб кулимсираб қўяди. Бу уятчан йигитча битмас-туганмас ички куч-қувватга эга.

— Ҳозир менга кўп нарса қизиқ бўлиб туюлади, — дейди Сергей. — Спорт билан шуғулланиш ҳам, армияда хизмат қилиш ҳам қизиқарли. Бу йил мен Тошкент физкультура институтига ўқишга кирдим. Ўқиш ҳам жуда қизиқарли. Агар мен яхши тренер бўлиб етишмасам, бошқа институтга кираман. Ҳаётда бўладиган катта ўзгаришлардан чўчимайман. Ҳозирча эса мен учун энг қизиқарлиси гимнастикадир. Токиода Шахлин ва Титовлар билан бир командада бўлишим билан бахтлиман. Бу гимнастларга болалигимдан қойил қолиб келаман.

Бу ҳадемай юз беради. Спорт саройида бўлгани каби залда чироқ ўчади. Прожекторлар қоронғуликдан, номаълум жойдан олимпиаданинг ҳурмат пьедесталининг ялтироқ зиналарига қаратилади. Мен ишонаманки, Токиода мукофотлилар орасида ҳали спорт олами билмаган ёшларнинг номлари бўлади. Бугун мен данғалига ана шу номлардан бирини айтишни истайман. Бу ном Сергей Диамидовдир.

Андрей БАТАШЕВ,
АПН мухбири.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ

ПРАГА, 24 сентябрь. (ТАСС). Бугун Чехословакия Миллат мажлисининг навбатдаги сессияси ўз ишини бошлади.

Миллат мажлисининг раиси Б. Лаштовичка сессияни очиб, Н. С. Хрущев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг яқинда Чехословакия Социалистик Республикасига қилган визити тарихий аҳамиятга эга эканлигини айтди. Бу визит, деди у, халқимизнинг Совет Иттифоқига нисбатан традицион ва ғоят қардошлик муносабатларини кўрсатувчи улкан намойиш бўлди.

Депутатлар Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг қарорига мувофиқ, Миллат мажлисининг фаолиятини янада кенгайтириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарор шунга асосланадики, Чехословакияда социализм тўла ғалаба қилди, пролетариат диктатураси давлати аста-секин умумхалқ давлатига айланаётган ҳозирги даврда, социалистик жамиятни янада ривожлантиришга раҳбарликнинг ленинча принципларини изчиллик билан мустаҳкамлаб бориш зарур.

Сессия икки кун давом қилади. Депутатлар бир қанча ҳукумат қонун лойиҳаларини ҳам муҳокама қиладилар.

Халқ Польшасида кемасозлик саноати тобора ривожланаётир. Кейинги 20 йил ичида мамлакатда 690 кема қурилиб сувга туширилди. Бу йил эса 49 та юк ортадиган кема қуриб битказилади. Суратда: Гданьск кемасозлик корхонасида. Бу ерда Совет Иттифоқи учун балиқ тутиш кемаси қурилмоқда.

В. Соболев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг мажлиси

БЕРЛИН, 24 сентябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг мажлиси бўлди. Мажлиснинг бошида Халқ палатасининг раиси И. Дикман Германия Демократик Республикасининг шу йил 21 сентябрда вафот этган атоқли партия ва давлат арбоби Отто Гротеволь хотирасига бағишлаб қисқа нутқ сўзлади.

Сўнгра, Халқ палатасидаги ҳамма фракцияларнинг қўшма тавсиясига биноан Халқ палатаси Вилли Штофни Министрлар Советининг раиси қилиб тасдиқлаш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди. Ҳамма депутатлар ҳукуматнинг янги бошлиғини гулдурос қарсаклар билан табрикладилар. Халқ палатаси В. Штофнинг Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши раисининг ўринбосари бўлиб сайланганлигини ҳам тасдиқлади.

Шундан сўнг Министрлар Советининг раиси В. Штоф Халқ палатаси депутатлари олдида нутқ сўзлаб, Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани асослаб берди.

ВИЛЛИ ШТОФ

(ТАРЖИМАИ ҲОЛИГА ДОИР МАЪЛУМОТ)

Вилли Штоф 1914 йил 9 июлда Берлинда ишчи оиласида туғилди. Халқ мактабини тамомлаганидан кейин ғишт терувчи, техник-бинокор бўлиб ишлади. 1928 йилда Германия Коммунистик ёшлар союзига, 1931 йилда Германия Коммунистик партиясига аъзо бўлиб кирди. Фашистлар ҳокимиятни қўлга олганларидан кейин, у, фашистларга қарши махфий иш олиб боришда қатнашди.

Вилли Штоф 1945 йилдан бошлаб қурилиш материаллари саноатида раҳбарлик лавозимларида ишлаб келди, сўнгра Германия Бирлашган социалистик партияси правлениесининг иқтисодий бўлимига бошчилик қилди.

В. Штоф 1950 йилда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси бўлиб сайланди, Марказий Комитет секретариатида ишлади; 1953 йилдан бери Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

1950 йилдан бери Германия Демократик Республикаси Халқ палатасига муттасил депутат бўлиб сайланмоқда.

В. Штоф 1952 йилда Германия Демократик Республикасининг ички ишлар министри бўлиб тайинланди; 1954 йилда — Министрлар Советии раисининг ўринбосари, 1956 йилда — миллий мудофаа министри бўлиб тайинланди.

1962 йилнинг июль ойидан бошлаб Штоф Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосаридир.

ИТАЛЬЯН ДЕҲҚОНЛАРИ ХОНАВАЙРОН БЎЛМОҚДА

РИМ, 24 сентябрь. (ТАСС). Италия қишлоқларида деҳқонлар жуда тез хонавайрон бўлмоқда ва ерсиз бўлиб қолмоқда. Улар тирикчилик қилиш иложини қидириб, шаҳарларга кетиб қолмоқдалар. Италия марказий статистика институтининг маълумотларига қараганда, фақат бир йил ичида — 1963 йилнинг июль ойидан 1964 йилнинг июль ойигача бўлган давр ичида — 400 минг киши қишлоқлардан кўчиб кетган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

⊙ Римда паразитологларнинг халқаро конгресси бўлмоқда. Конгрессда жаҳондаги 86 мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқидан ҳам келган 1.200 олим қатнашмоқда. Конгрессдаги 46 та секциянинг мажлисларида 1 мингдан кўпроқ илмий докладлар тингланади.

⊙ АДН агентлигининг хабарида айтилишича, 18 сентябрдан 21 сентябргача Ғарбий Германия ва Ғарбий Берлин гражданларидан 105 киши Германия Демократик Республикасига кўчиб келди. Буларнинг учдан бир қисми 19 ёшдан 25 ёшгача бўлган ёшлардир.

⊙ Жанубий Вьетнам партизанлари Сайгоннинг ғарби-жанубидаги районда Американинг иккита ҳарбий самолётини уриб туширдилар.

⊙ Атоқли совет пианиночиси Святослав Рихтер Канададаги ўзининг гастролини бошлаб Монреалда берган концерти зўр муваффақият билан ўтди. Танқидчилар ва халойиқ унинг Канадага келганлигига мамлакатнинг музика ҳаётидаги катта воқеа, деб якдиллик билан баҳо бермоқдалар.

⊙ Нигерия пойтахти — Лагос муниципал кенгашининг раиси Алҳожи Фатаий Машша бошчилигида муниципал кенгаш делегацияси Лагосдан Москвага учиб кетди. Делегация Москвани ва Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларини бориб кўради.

МУСТАҚИЛ ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

Бундан икки йил муқаддам 26 сентябрь куни Яманда неча ўн асрлар давомида ҳукмронлик қилиб келган реакцион феодал-монархия тузуми халқ революцияси тўлқини зарбаси билан улоқтириб ташланди. Янги мустақил давлат — Яман Араб Республикаси бунёдга келди.

Арабистон ярим ороли энг чекка районларининг бирида жойлашган бу ёш республиканинг туғилиши империализмнинг мустамлакачилик зулмига қарши курашаётган барча Араб шарқи халқлари ҳаётида муҳим сиёсий воқеа бўлди.

Яман — аграр мамлакатдир. Аҳолининг 90 проценти қишлоқ хўжалиги билан шуғулланади. Революциядан илгари Ямандаги барча унумдор суғориладиган ерлар — пахта, кофе плантациялари майдонлари йирик феодаллар қўлида эди. Деҳқонларнинг 80 процентидан ортиқроғи ерсиз бўлиб, улар оғир шартлар билан ерни ижарага олиб ишлашга мажбур эдилар.

Яман табиий бойликларга, энергетик ресурсларга бой бўлишига қарамай, мамлакатда биронта саноат корхонаси, ҳатто темир йўл ҳам йўқ эди. 1957 йилда Франция томонидан қурилган бирдан-бир тўқимачилик фабрикаси ҳам ишга яроқсиз эди. Абдулла Ассалол бошлиқ Яман революцион ҳукумати мамлакатни оғир иқтисодий аҳволдан қутқариш йўлида қатор муҳим тадбирларни амалга ошира бошлади.

Яман ҳукумати қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга катта аҳамият бермоқда. 1 миллион федданга яқин ер мусодара қилиниб, давлат ихтиёрига ўтказилди. Республика президенти Абдулла Ассалолнинг айтишига кўра, Тихома саҳросида 10 миллион феддан, шунингдек Тоиз Сана, ал-Байда районларида кўпгина янги ер массивларини ўзлаштириш ишлари бошланиб кетди. Ўтган йили мамлакатда 2 минг феддан ер ўзлаштирилди. Бу йил янги очилган ерлар миқдори 4 минг федданга етказилади. Ўзлаштирилган ерларни сув билан таъминлаш мақсадида йирик сув омборлари, тўғонлар ва суғориш каналлари қазиш кўзда тутилган. Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш мақсадида 1963 йил март ойида чиқарилган декретга биноан мамлакатда қишлоқ хўжалигини планлаштириш бўйича Олий комитет тузилди.

Яман Араб Республикаси мамлакатда миллий саноатни барпо қилиш ва уни ривожлантириш соҳасида ҳам бирқанча муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Ҳукумат томонидан қабул қилинган қисқа муддатли планга мувофиқ, яқин вақт ичида мамлакатда бир неча саноат корхоналари, қишлоқ хўжалиги объектлари, жумладан Худойдада ғишт заводи ва электр станцияси, Бажела ва Санада тўқимачилик фабрикаси ва бошқа корхоналар, йўллар қуриб ишга туширилади.

Яман ҳукумати миллий кадрлар етиштириш, маориф системасини яхшилаш ва уни ривожлантириш мақсадида 10 йиллик план қабул қилди. Бу планга биноан, ўтган йилнинг ўзидаёқ мамлакатнинг барча областларида педагогика билим юртлари ва техникумлар очилди. 1962 йил декабрь ойида эса Сана шаҳрида Яманда биринчи қишлоқ хўжалиги институти ташкил этилди.

Яман Араб Республикасида ўзгаришларни амалга оширишда бирнеча араб давлатлари, айниқса социалистик лагер мамлакатлари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Кейинги вақтларда Яман республикаси билан қатор социалистик мамлакатлар, жумладан ГДР, Венгрия, Болгария ва Югославия ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкорлиги ҳамда ўзаро савдо алоқаларини ривожлантиришни назарда тутган қатор битимлар тузилди. Бу битимларга кўра, социалистик мамлакатларнинг моддий-техника ёрдами асосида Яманда турли корхоналар ва ҳар хил объектлар қурилади. Кейинги йилларда совет-яман савдо муносабатларини ривожлантиришга қаратилган битимлар ҳам тузилди.

Шу йил март ойида Яман Араб Республикасининг президенти Абдулла Ассалол бошлиқ ҳукумат делегациясининг дўстлик визити билан СССРга келиши ва шу муносабат билан 21 мартда Москвада СССР билан Яман республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида янги Шартноманинг имзоланиши совет-яман дўстлик муносабатларини ривожлантиришда муҳим босқич бўлди.

Яман халқининг миллий байрами — Республика эълон қилинганлигининг икки йиллиги муносабати билан барча совет халқлари унинг миллий мустақиллик йўлида олиб бораётган курашида катта муваффақиятлар тилайди.

Н. МАЪМУРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 11952. ИНДЕКС 64695. Нашр. № 1838.